

Projectplan

Hancate en Archemermaten

Colofon

Naam rapport	Projectplan Hancate en Archemermaten
Opsteller	Waterschap Vechtstromen
Versie nr.	1
Status	Ontwerp
Maand/ jaar opstelling	November 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	8
1.1	Aanleiding.....	8
1.2	Doelstelling.....	9
1.3	Projectresultaten.....	10
1.4	Leeswijzer.....	10
Deel I – Herinrichting Regge – Hancate en Archemermaten		11
2.	Gebiedsbeschrijving.....	11
2.1	Locatie projectgebied.....	11
2.2	Landschap	12
2.3	Bodem en geomorfologie.....	12
2.4	Watersysteem.....	16
3.	Beschrijving van het werk	23
3.1	Uit te voeren maatregelen	23
4.	Beschikbaarheid gronden	29
5.	Wijze van uitvoering	31
5.1	Technische uitvoering.....	31
6.	Effecten van het plan	33
6.1	Watersysteem.....	33
6.2	Archeologie	39
6.3	Bodem-milieu	39
6.4	Ecologische effecten	39
6.5	Recreatieve effecten	40
7.	Legger, beheer, onderhoud en monitoring	41
7.1	Legger	41
7.2	Beheer en onderhoud.....	41
Deel II – Verantwoording		43
1.	Wet- en regelgeving.....	43
1.1	Toets waterwet	43
2.	Beleidskaders	45
Deel III – Rechtsbescherming.....		48
1.	Inspraaktermijn	48
1.1	Vergunningen en meldingen.....	48
1.2	Crisis- en herstelwet	49
1.3	Stikstof.....	49
Literatuurlijst en opvraagbaar		50
Bijlage A: Ontwerp Hancate		52

Bijlage B:	Ontwerp Archemermaten.....	54
------------	----------------------------	----

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Vroeger was de Regge een kronkelende rivier die vrij zijn weg door het landschap kon zoeken. Het water stroomde breed uitwaaiend, tussen de Schipbeek ten zuiden van Diepenheim en de Overijsselse Vecht ten westen van Ommen. De Regge is echter, net als veel andere natuurlijke vrij afstromende en meanderende beken en rivieren in Nederland, in het verleden gekanaliseerd. Gebieden die voorheen drassig en moerassig waren, werden daarmee geschikt gemaakt voor bewoning of een landbouwkundige functie. Bij de kanalisatie van de Regge omstreeks 1900 zijn ontwateringsmiddelen in het rivierdal gelegd waardoor de drassige gebieden en moerassen verdwenen. Met de toenemende aandacht voor natuurwaarden is eind 20e eeuw duidelijk geworden dat deze maatregelen ook een aantal nadelen hebben. Met name verdroging als gevolg van gedaalde grondwaterstanden en versnelde en verhoogde piekafvoeren tijdens hoogwater worden tegenwoordig algemeen erkend als ongewenste effecten. Hiertoe is in het kader van WB21 (Waterbeheer 21 eeuw) nieuw waterbeleid opgesteld. Daarnaast zijn door de diverse kanalisatierondes meerdere kenmerkende plant- en diersoorten verdwenen of sterk afgenomen. Het beleid van de waterbeheerder is erop gericht om waar mogelijk beken en rivieren te herstellen, met oog voor de aangrenzende (landbouwkundige) functies. De eisen die vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) worden gesteld zorgen voor versnelling in het proces.

Het deelproject Hancate (uitbreiding Velderberg), hierna Hancate

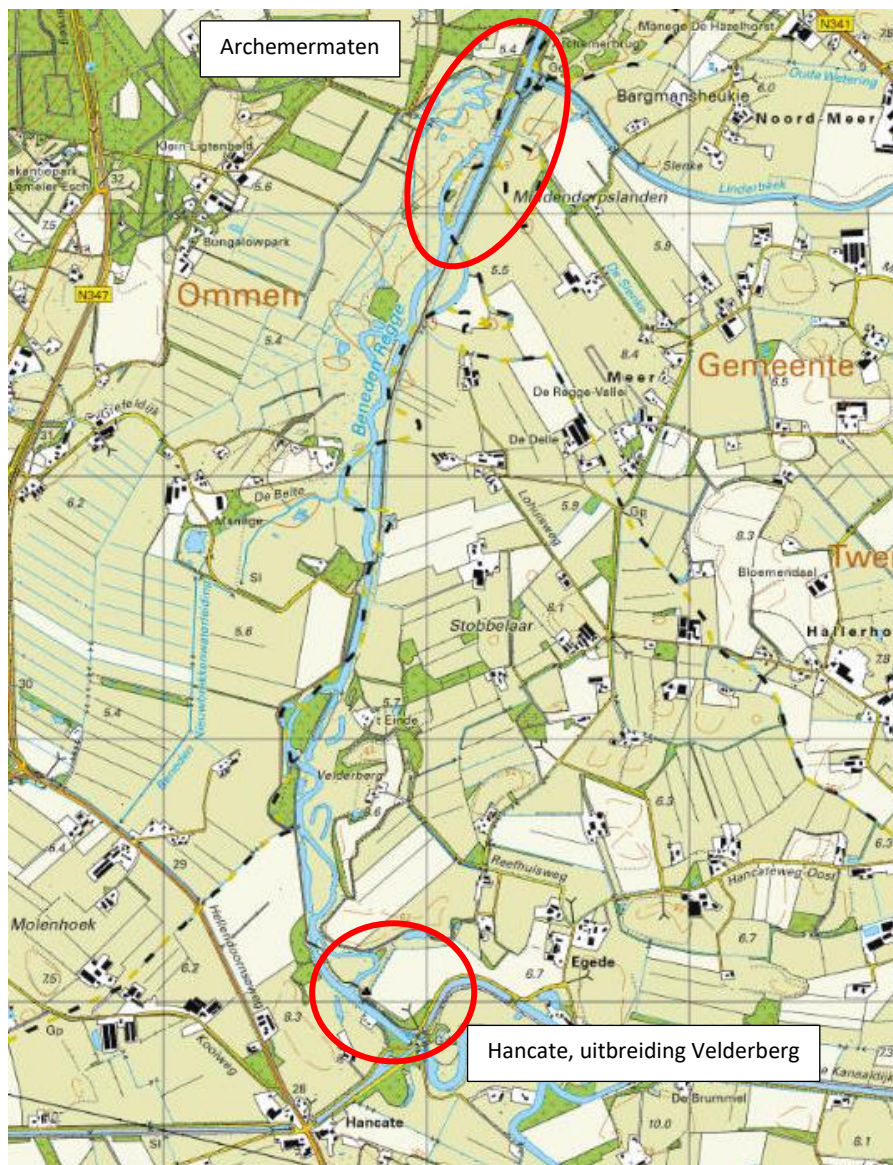
Direct benedenstrooms van stuw Hancate (zie fig. 1.1), in het stuwpand van stuw Archem ligt het deelgebied Hancate (groot 6,5 ha). Dit gebied maakt onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het perceel was in landbouwkundig gebruik met het daarbij behorende watersysteem. Het gebied is recent in eigendom van Landschap Overijssel gekomen. Ter versterking van waterdoelen zoals de KRW, WB 21 en Zoetwatervoorziening Oost Nederland (ZON) en NNN in het Reggedal wordt het gebied omgevormd tot natuur en waterberging. Dit projectgebied is gesitueerd in de gemeente Hellendoorn.

Het deelproject Archemermaten, hierna Archemermaten

Boven en benedenstrooms voormalig stuw Archem bevindt zich het projectgebied Archemermaten (zie fig. 1.1). In 2012 is ten gevolge van een calamiteit klepstuw Archem buiten bedrijf geraakt en sindsdien niet meer in gebruik. Door deze calamiteit is het peil dusdanig gezakt dat dit kan leiden tot extreme verdroging. Ter bestrijding van extreme verdroging in het betreffende stuwpand is in 2012 daarom een tijdelijke drempel aangelegd. Destijds is ervoor gekozen voor een drempelhoogte van ongeveer 50 cm lager dan het oude stuwpeil Archem omdat de noodstuw geen klep maar een vaste drempel heeft. Op 20 november 2013 is door het algemeen bestuur besloten (zie bestuursbesluit 13.23183) de tijdelijke drempel vooralsnog te handhaven en over een periode van 3-5 jaar de optredende (grond)waterstanden te monitoren. In december 2016 zijn tijdens een informatiebijeenkomst in het gebied de monitoringsgegevens en de conclusies van het waterschap met de aanwezigen gedeeld. Door het waterschap is de conclusie getrokken dat het peil van de noodstuw te laag is en dat een stuwloze Regge ter plaatse geen optie is. Zowel vanuit de landbouw als vanuit de natuur werden deze conclusies onderschreven en is aangegeven graag een hoger stuwpeil te willen, ongeveer overeenkomend met het stuwpeil van voor 2012.

In 2014 is het natuurgebied Archemermaten, direct gelegen bovenstrooms stuw Archem, aangewezen als Natura 2000 gebied. Landschap Overijssel is eigenaar en beheerder van dit gebied. Eén van de belangrijkste doelen in de ontwikkelopgave Natura 2000 Regge-Archemermaten is het tegengaan van verdroging. Door uitvoering van het project Archemermaten wordt invulling gegeven aan maatregel M4a, herinrichting en peilverhoging Regge, uit het beheerplan voor het Natura 2000 gebied Vecht-Beneden Regge. Het projectgebied Archemermaten is gesitueerd in de gemeenten Ommen en Twenterand.

Onderhavig projectplan gaat in op de herinrichting van de Regge bij Hancate en Archemermaten

Figuur 1.1 Locatie projectgebieden Regge Hancate en Archemermaten.

1.2 Doelstelling

Voorliggend plan is een projectplan volgens de Waterwet. Op grond van artikel 5.4, eerste lid van de Waterwet wordt voorafgaand aan de aanleg of wijzigingen van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder een projectplan vastgesteld. In het projectplan worden het werk zelf, de uitvoering van de werkzaamheden en de te treffen maatregelen ter voorkoming van eventuele nadelige gevolgen voor de omgeving, beschreven.

In dit projectplan wordt de herinrichting van de Regge bij Hancate en Archemermaten beschreven. Concreet is de projectdoelstelling als volgt:

Hancate:

Met de herinrichting van het projectgebied wordt extra bergingsruimte gerealiseerd, paaiplek voor vis en het gebied geschikt gemaakt voor de gewenste natuurdoelen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland.

Archemermaten:

Het verbeteren van onderstaande knelpunten:

- Ontbreken van rivierdynamiek ter hoogte van de projectlocatie;
- Te lage Reggepeilen;
- Daarmee samenhangend, verdroging van de omgeving ter hoogte van Archemermaten met als resultante droogteschade voor landbouw en natuur;
- KRW-normen worden onvoldoende gehaald.

1.3 Projectresultaten

Met de uitvoering van dit project worden de volgende projectresultaten beoogd:

Hancate:

- Toevoegen van 6,5 ha extra overstromingsvlakte bij Hancate.
- Versterking van het Natuurnetwerk Nederland.

Archemermaten:

- De realisatie van 3 km natuurvriendelijke oevers (KRW)
- Een natuurlijk ingerichte Regge over 0,8 km Regge en 1,1 km nevengeul (Natura2000 maatregel M4a en KRW).
- Een verbeterde waterhuishouding met hogere peilen voor zowel landbouw als natuur om verdroging te beperken en een meer natuurlijk peilregime te realiseren met een 35 m brede vaste drempel met hogere peilen in droge perioden, zodat verdroging wordt beperkt terwijl in de winter te hoge waterstanden moeten worden voorkomen om wateroverlast voor de landbouw te beperken (Natura2000/ ZON).
- De realisatie van 20.000 m3 waterberging (WB21)
- Het oplossen van het vismigratieknelpunt bij stuw Archem door de realisatie van een vispasseerbare nevengeul in combinatie met een brede vaste drempel (KRW)

Naast deze doelen wordt aanvullend hierop een positieve plus gezet op de ontwikkeling van hogere natuurwaarden in het noordelijke deel van het Natura2000-gebied Archemermaten door:

- Het realiseren van een stromend waterlichaam door het gebied met beekbegeleidende begroeiing die interessant is voor onder meer ijsvogel en otter,
- Aanleg van 2 ha overstromingsvlakte/ moeras met mogelijkheden voor de ontwikkeling van ooibos.
- Het realiseren van een gradiëntrijk rivierduin,
- Toegankelijk maken van de Paardekop voor begrazing/beheer,
- Verbetering van hydrologische omstandigheden voortplantingspoelen boomkikker,
- Met het uitvoeren van de maatregelen ontstaan meer kansen voor uitbreiding van bijvoorbeeld stroomdalgraslanden en alluviale bossen binnen het Reggedal.

1.4 Leeswijzer

Dit projectplan bestaat uit drie delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft tenslotte informatie over de rechtsbescherming en de procedures.

Deel I – Herinrichting Regge – Hancate en Archemermaten

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Locatie projectgebied

De Regge begint ten zuiden van Diepenheim bij de Schipbeek en bestaat uit de Boven-Regge (Diepenheim-Exoo), Midden-Regge (Exoo-Hancate) en de Beneden Regge (Hancate-Ommen). De rivier mondt bij Ommen uit in de Overijsselse Vecht. Het projectplan gaat in op twee deelgebieden gelegen in de Beneden Regge. De twee deelgebieden worden hieronder nader beschreven vanuit de stroomrichting van de Regge.

Hancate:

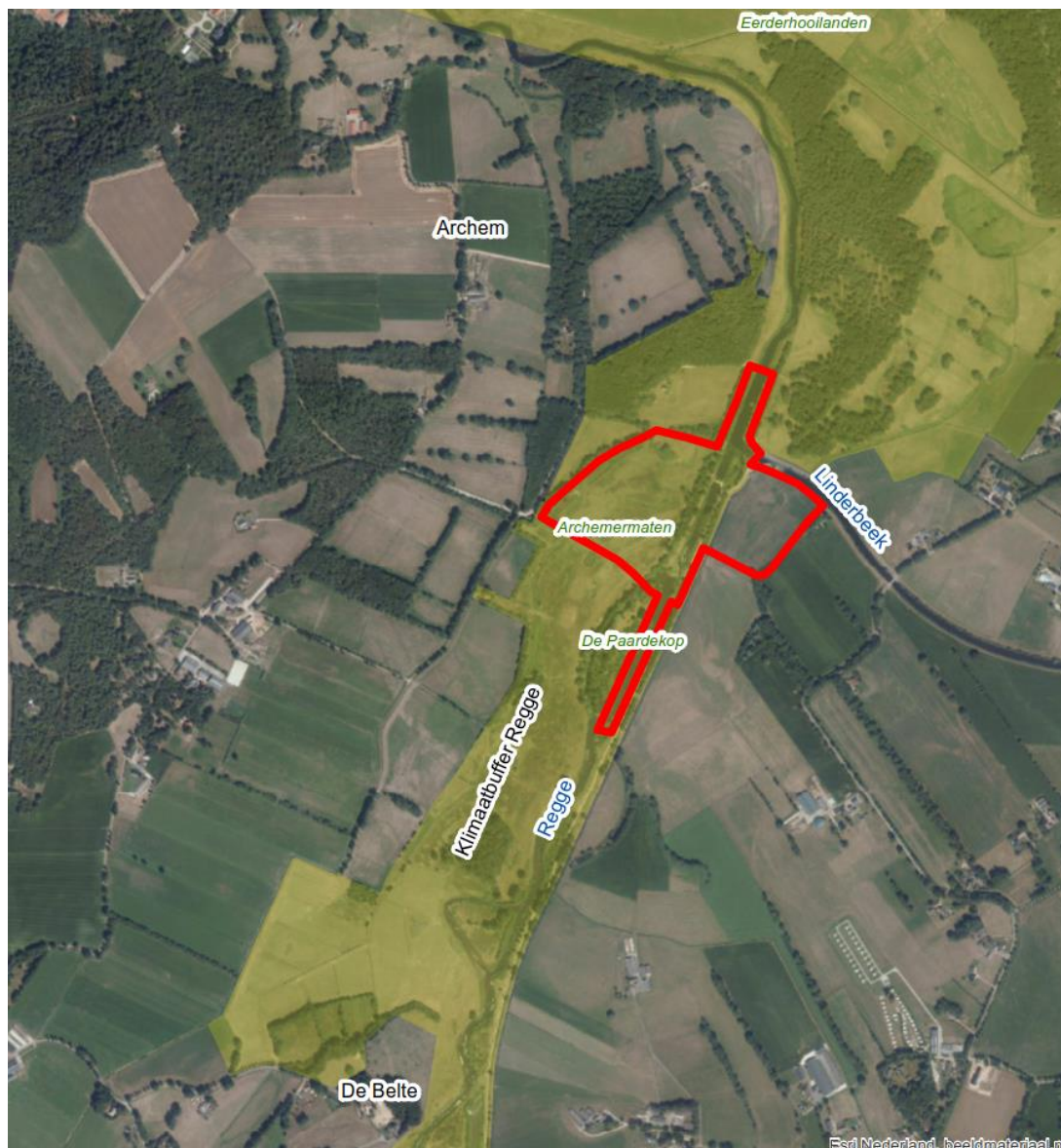
Het projectgebied Hancate, zie figuur 2.1, is direct benedenstrooms van stuw Hancate aan de oostzijde van de Regge gelegen. Dit gebied is 6,5 ha groot en was in agrarisch gebruik.

Figuur 2.1 Ligging projectgebied Hancate

Archemermaten:

Het projectgebied Archemermaten, zie figuur 2.2, is circa 15 ha groot en is gesitueerd rondom de stuw Archem. Het Reggetraject is circa 0,8 km lang met daarin de stuw Archem, de uitmonding van de Linderbeek, een deel van het Natura2000-gebied Vecht - Beneden Regge en een graslandperceel. De noordgrens wordt gevormd door de brug in de weg De Slenke, de oostgrens is deels De Slenke, de zuidkade van de Linderbeek, een perceelsloot en de oostelijke kade langs de Regge. De zuidgrens is gesitueerd op het splitsingspunt van de gekanaliseerde Regge en de meander om de Paardekop. De westgrens ligt in het Natura2000-gebied en volgt de daar gesitueerde kade. Direct boven- en benedenstrooms zijn de reeds uitgevoerde Reggeherstelprojecten Klimaatbuffer Regge en Archem-Eerderhooilanden gesitueerd.

Figuur 2.2 Ligging projectgebied Archemermaten rood omlijnd, geel Natura2000-begrenzing

2.2 Landschap

De projectgebieden Hancate en Archemermaten liggen direct aan de Beneden Regge. Waardoor het karakteristieke beekdal landschap in beide situaties van toepassing is. Een afwisseling tussen openheid met hoofdzakelijk landbouwkundige functies en geslotenheid bestaande uit natuur of landschapsstructuren in de vorm van struweel of bomenrijen. Hieronder een korte uiteenzetting van de projectgebieden.

Hancate:

Het projectgebied bevat een hoofdwatgang, gemaal en een landbouwkundig perceel van 6.5 ha dat is aangekocht door Landschap Overijssel. Alle benodigde gronden voor inrichting zijn in eigendom van Landschap Overijssel, provincie Overijssel en waterschap Vechtstromen.

Archemermaten:

Het projectgebied van 15 ha omvat een deeltraject van circa 0,8 km van de Regge, circa 11,5 ha Natura2000-gebied en 3,5 ha landbouwgrond dat is aangekocht door de provincie Overijssel.

2.3 Bodem en geomorfologie

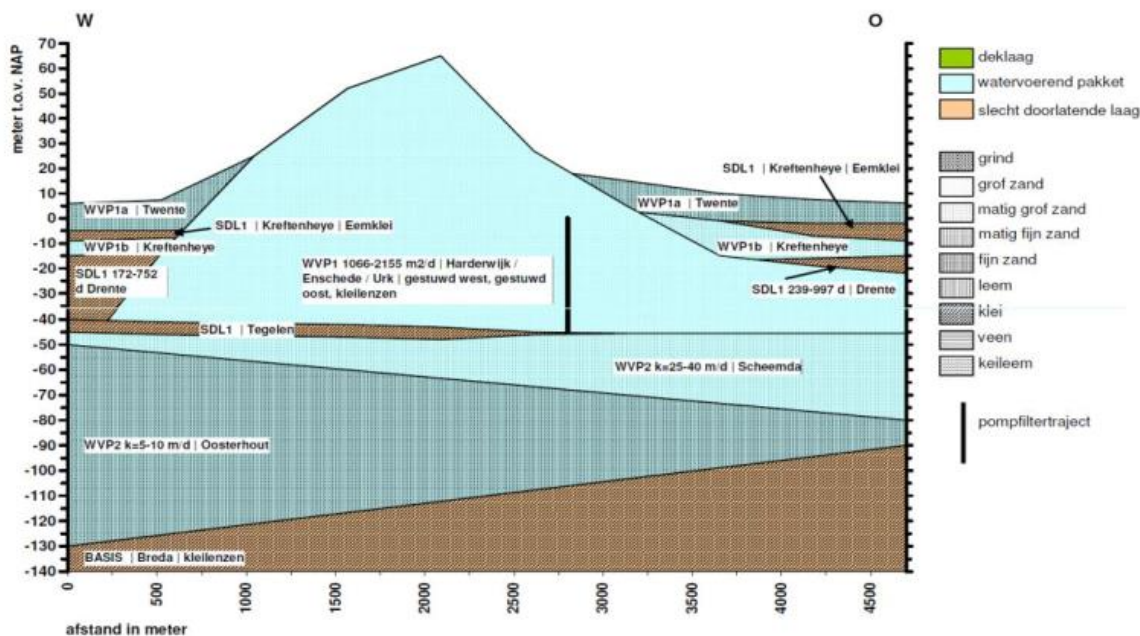
De Regge vormt de regionale drainagebasis samen met de landbouwkundige waterstructuur in de laagste delen van het rivierdal. Dit geldt voor zowel de situatie Hancate als Archemermaten. Het westelijk hiervan gelegen

stuwwallencomplex van de Archemer- en Lemelerberg vormt een geologisch, hydrologisch en ecologisch systeem met het aansluitende Vecht- en Beneden Regge gebied. Niet alleen in de relatie hoog-droog-voedselarm met jeneverbesstruweel, heide, heischraal grasland en stuifzand, naar laag-nat-relatief voedselrijk met natte heide en vochtige schraallanden met elzenbroekbos, maar ook in de hydrologische relatie tussen infiltratiegebied naar kwelgebied.

Met behulp van Regis II versie 2.2 is de opbouw van de ondergrond opgesteld.

De geohydrologische basis wordt gevormd door de formatie van Breda op circa NAP -110 m. Daarboven liggen enkele watervoerende pakketten die worden gescheiden door slecht doorlatende lagen. Ter plaatse van de Archemerberg is sprake van een opgestuwd complex met diverse zandige en kleiige lagen die zeer heterogeen verspreid zijn (zie figuur 2.3).

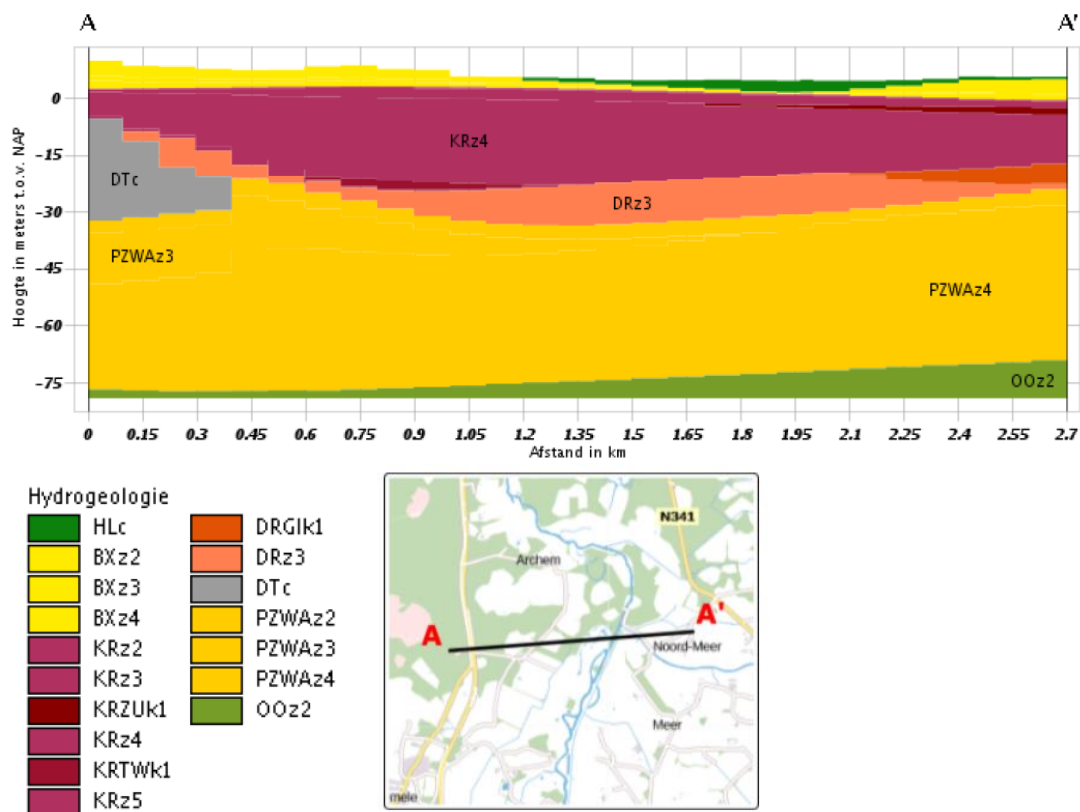
Afbeelding 3.1 Dieptetraject van de winputten en watervoerende pakketten

Figuur 2.2 Schematische weergave bodemopbouw west-oost over de Archemerberg tot aan het Reggedal (Provincie Overijssel, 2017)

Dit pakket wordt derhalve gerekend tot één watervoerend pakket. Op een diepte van circa NAP -40 m ligt de formatie van Tegelen als scheidende laag naar het tweede watervoerend pakket (formatie van Oosterhout).

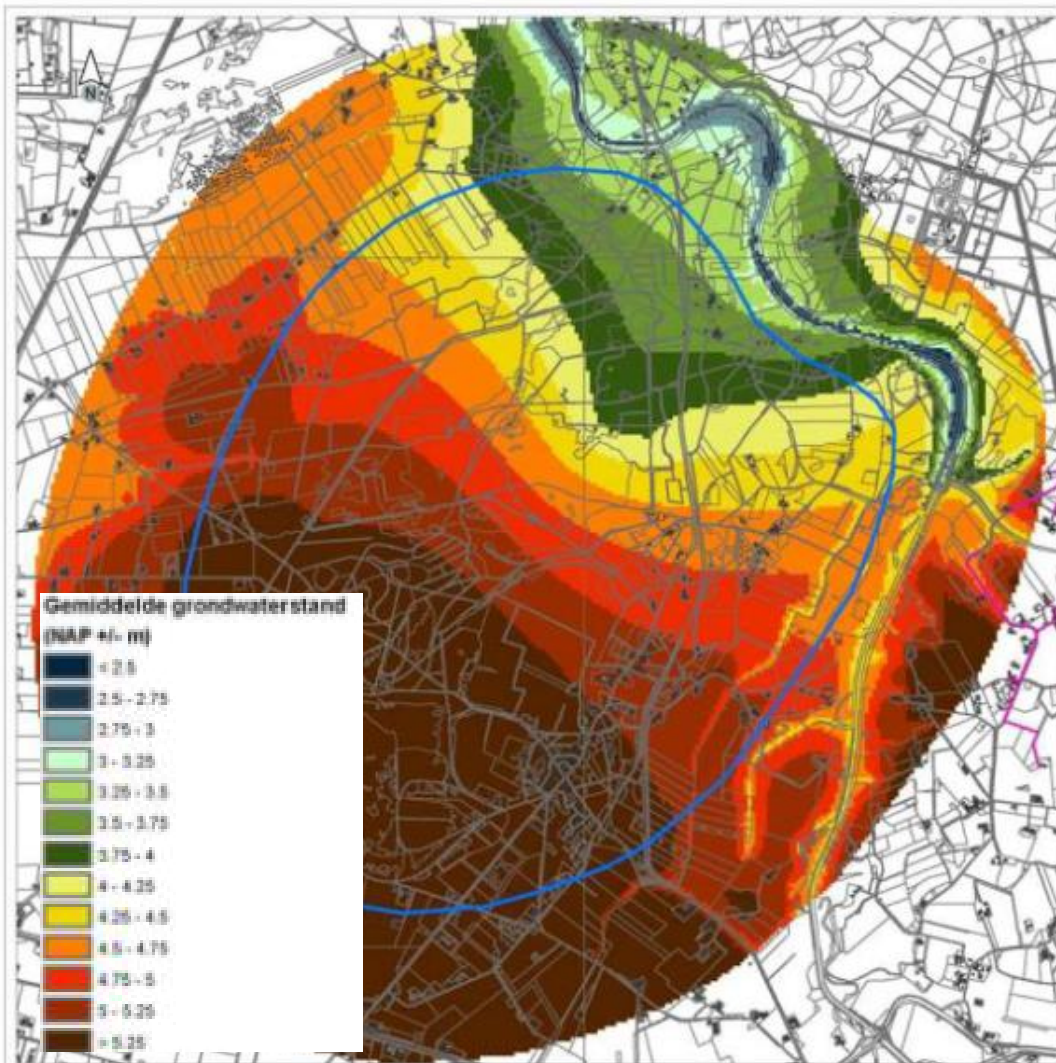
In het dal van de Regge is de bodemopbouw anders (zie figuur 2.4). Hier liggen op de formatie van Oosterhout zandpakketten van Peize en Waalre en daarbovenop afzettingen van de formatie van Drenthe. Deze maken allemaal onderdeel uit van het tweede watervoerend pakket. Tussen dit watervoerend pakket en het eerste watervoerend pakket liggen verspreid dunne kleilaagjes (Kreftenheye-Twello en Drenthe-Gieten) met daarop het pakket van Kreftenheye dat met name in het oosten wordt doorsneden door een tweede kleilaag (Kreftenheye-Zutphen) afgezet door de Rijn. Tenslotte wordt het bovenste freatische pakket gevormd door de formatie van Boxtel (laatste ijstijd) en/of holocene afzettingen direct langs de Regge (beekeerdgronden) of esgronden.

Figuur 2.4 Schematische weergave bodemopbouw west-oost over het Reggedal (Dinoloket)

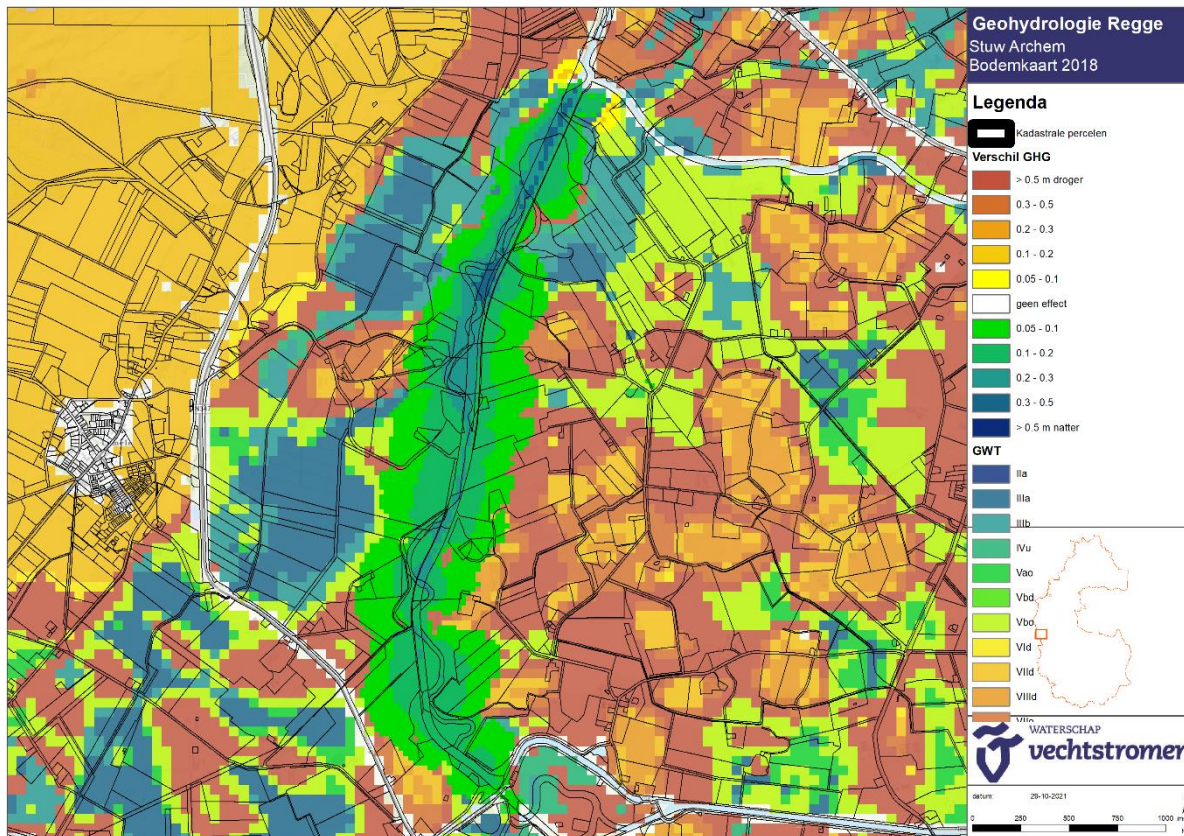
In en rondom het projectgebied worden op zeer beperkte schaal freatische grondwaterstanden gemeten.

In figuur 2.5 is een berekende gemiddelde grondwaterstand weergegeven voor het onderzoeksgebied. Uit de figuur blijkt dat de Regge de regionale drainagebasis vormt. Vooral de Beneden Regge heeft door de diep uitzakkende waterstanden tijdens droge perioden een sterk drainerende functie op de omgeving. Het Reggetraject bovenstrooms van stuw Arnhem heeft door de hogere peilen een minder drainerend effect maar vormt wel de drainagebasis. Het verhogen of verlagen van de peilen in dit gedeelte van de Regge heeft dus invloed op de grondwaterstanden in de omgeving. De gemiddelde grondwaterstand direct langs de Regge is NAP +4,25 tot +4,50 m en in de Archermaten NAP +4,50 tot +4,75 m volgens figuur 2.5.

Figuur 2.5 Berekende gemiddelde grondwaterstand in de situatie met de oorspronkelijke stuw Archem, blauwe lijn is beïnvloedingsgebied drinkwaterwinning (bron: Gebiedsdossier Archemerberg, provincie Overijssel, 2017)

Een andere bron die informatie verschaft over de freatische grondwaterstanden is de grondwatertrappenkaart. Deze kaart geeft de grondwatertrappen van de situatie voor 2018. In figuur 2.6 is de grondwatertrappenkaart weergegeven. De grondwatertrappen IIIb (GHG 25-40 cm-mv/ GLG 80-120 cm-mv) en Vio (GHG 40-80 cm-mv/ GLG >120 cm-mv) zijn overwegend op de kaart weergegeven met nog enkele nattere respectievelijk drogere delen ter plaatse van laagtes respectievelijk hogere koppen.

Figuur 2.6 Grondwatertrappenkaart (Gt2018)

2.4 Watersysteem

De Regge stroomt van Diepenheim naar Ommen en heeft een totale lengte van circa 65 kilometer en een gemiddeld verval van ongeveer 0,15 meter per kilometer. Via de Regge komt het water van het centrale en westelijke deel van Twente tot afvoer. Bij de monding in de Overijsselse Vecht bij Ommen komt een stroomgebied tot afvoer van een omvang van ongeveer 90.000 hectare. De Regge bestaat uit een drietal waterlichamen, de Boven-Regge, Midden-Regge en de Beneden Regge. De rivier is permanent watervoerend vanwege effluent en waterinlaat uit het Twentekanaal. De rivier is sterk gestuwd en kent een vast peilbeheer. De afgelopen jaren is de Boven en Midden-Regge voor een groot deel heringericht met als gevolg dat deze nu een natuurlijkere inrichting en loop kent.

Het watersysteem van de Regge wordt vooral gevoed met water afkomstig van talrijke zijwaterlopen. De belangrijkste voedingsbronnen van de Beneden Regge zijn de Midden-Regge, Linderbeek en Hammerwetering.

De beide deellocaties vallen onder de waterlichamen Beneden Regge en Midden-Regge.

Hancate:

Het projectgebied Hancate bevat een hoofdwatgang (WL01913: Pastingsleiding) die via een gemaal Hancate (GM-MDR1-08-00040, figuur 2.7) afwatert op de Regge. Het gemaal heeft een aanslagpeil van NAP +4,75 m en een afslagpeil van NAP +4,55 m – bij lagere waterstanden op de Regge watert het gebied onder vrij verval af op de Regge. Het huidige peilbeheer is gericht op het agrarisch gebruik van de lage delen in het perceel (NAP+ 5,50 m, zie figuur 2.9). Verder bovenstrooms van de hoofdwatgang liggen hogere gronden (NAP +6,30 m. In de huidige situatie ligt aan de zuid- en westzijde van het perceel een kade met hoogte van NAP +6,70 m die voorkomt dat bij hoge waterstanden op de Regge het gebied overstroomt.

Figuur 2.7 Gemaal Hancate in de hoofdwatgang met de kade op de achtergrond

Figuur 2.8 Huidige situatie met hoofdwatgang Hancate en links de kade

Figuur 2.9 Huidige maaiveldhoogte Hancate Archemermaten:

In de huidige situatie ligt de Regge met het in het verleden genormaliseerde profiel met een cultuurtechnisch profiel centraal in het projectgebied. De betonconstructie van de voormalige klepstuw Archem met daarnaast de vistrap staan centraal in het gebied (figuur 2.10). Deze stuw is in 2012 door onderspoeling verzakt waardoor deze niet meer als stuw kan functioneren. De kleppen zijn uit de stuw verwijderd. Ook de vistrap is hierdoor niet meer functioneel.

Figuur 2.10 Voormalige stuw Archem

De voormalige stuw Archem regelde het peil op het pand Archem – Hancate. Deze stuw is in beheer bij waterschap Vechtstromen. Het streefpeil in de zomer was NAP +4,40 m en in de winter NAP +4,30 m. Naast de stuw is een vistrap gesitueerd.

Circa 200 meter bovenstrooms van de voormalige stuw is de tijdelijke vaste stuw (stalen damwandprofielen) gesitueerd (figuur 2.11). De kruinhoogte van de noodstuw is NAP +3,80 m. Deze tijdelijke stuw is aan beide zijden voorzien van een kano in- en uitstapplaats.

Figuur 2.11 Tijdelijke stuw Archem met op de achtergrond de voormalige kade en het N2000-gebied Archemermaten

Benedenstrooms van de voormalige stuw Archem mondt de Linderbeek uit in de Regge met een klepstuwconstructie (zie figuur 2.12). De Linderbeek heeft een stuwpeil van NAP +4,40 m.

Het water in de Beneden Regge wordt op peil gehouden door stuw Vilsteren in de Vecht. Stuw Vilsteren hanteert een zomerpeil NAP +2,65 m en een winterpeil van NAP +2,35 m. De stuw is in beheer bij waterschap Drents Overijsselse Delta. De waterstand van de Beneden Regge (benedenstrooms de noodstuw en stuw Linderbeek) fluctueert tussen NAP +2,65 m in droge perioden tot NAP +5,50 m in extreme pieksituaties.

Figuur 2.12 Monding stuw Linderbeek en voormalige vistrap stuw Archem in Beneden Regge

Bovenstrooms van de noodstuw is de bodemhoogte circa NAP +3,00 m. De bodemhoogte tussen de voormalige stuw en de noodstuw is circa NAP +2,50 m. De waterdiepte in het traject tussen de noodstuw en de voormalige stuw is in laagwaterperiodes zeer gering. De begroeiingsgraad van het waterlichaam neemt als gevolg hiervan zeer sterk toe in de zomer (zie ook figuur 2.10 en 2.11).

Op basis van landmeetkundige opnamen is geconstateerd dat de Regge ter plaatse van de monding Linderbeek diep is uitgesleten tot circa NAP -1,20 m. Tussen dit spoelgat en de brug ligt de waterbodem overigens weer hoger op circa NAP +1,70 m.

De landbouwgronden die aan weerszijden van de Regge op het traject stuw Archem – Hancate liggen worden beschermd door kaden. De afwatering van de landbouwgebieden is onder vrij verval mogelijk maar het merendeel van deze gebieden kan bij hoogwatersituaties op de Regge tevens worden bemalen.

Aan de westzijde mondt een lange duiker in de Regge benedenstrooms van de voormalige stuw Archem uit die de afwatering verzorgt van een deel van het westelijk van de Regge gelegen landbouwgebied.

Ten oosten van de Regge ligt een landbouwgebied dat door middel van een kade wordt beschermd tegen overstromingen vanuit de Regge. Dit gebied watert benedenstrooms van stuw Linderbeek af op de Regge. Deels vindt dit onder vrij verval plaats maar bij hogere waterstanden op de Regge vindt de afvoer plaats via een gemaal (figuur 2.13). Ook een gebied ten noorden van de Linderbeek watert periodiek via deze route af. Hiervoor ligt onder de Linderbeek door een sifon richting het gemaal.

Figuur 2.13 Gemaal voor oostelijk van de Regge gelegen landbouwgebied

Tussen de tijdelijke vaste stuw en de voormalige stuw ligt aan de westzijde van de Regge een resterend deel van een kade die geen functie meer heeft sinds de herinrichting van de klimaatbuffer Regge (Natura2000-gebied). Bij hogere afvoeren overstroomt dit gebied grotendeels. De Regge ligt tussen de brug en de monding van de Linderbeek tussen twee kaden.

3. Beschrijving van het werk

Waterschap Vechtstromen wil het gebied waar de Midden- en Beneden Regge en de Linderbeek bij elkaar komen herinrichten. Het doel is om de Regge her in te richten (verondiepen en herprofiëren), de waterstanden bovenstrooms van de stuw Archem beter af te stemmen op de aanliggende functies landbouw en natuur door het peil te verhogen, een vispasseerbare nevengeul door het N2000-gebied Archemermaten te maken en een paai- en opgroeigebied voor stromingsminnende doelsoorten op een nu nog agrarisch perceel (ca. 3 ha) aan te brengen. Door deze ingrepen worden de waterstanden beter afgestemd op de aanliggende functies landbouw en natuur, de natuur in het gebied versterkt (conform het beheerplan N2000) en het landschap en de daarbij behorende cultuurhistorische waarden passend teruggebracht. Bij Hancate wordt met de omvorming van een landbouwperceel naar natuur invulling gegeven aan het Natuurnetwerk Nederland ter versterking van de natuurwaarden en aan KRW, WB 21 en ZON door realiseren van waterberging, vasthouden water en aanleg van een paai- en opgroeigebied voor vis.

Om dit mogelijk te maken, wordt een aantal werkzaamheden uitgevoerd. In dit hoofdstuk worden de diverse uit te voeren werkzaamheden beschreven.

3.1 Uit te voeren maatregelen

In deze paragraaf worden het ontwerp en de uit te voeren maatregelen beschreven voor zowel het watersysteem als voor de landschappelijke inrichting van het gebied. Het schetsontwerp (situatietekening en dwarsprofielen) behorende bij de maatregelen zijn opgenomen in de bij dit projectplan behorende bijlage A & B.

Hancate:

In figuur 3.1 zijn de maatregelen in het projectgebied Hancate weergegeven. In bijlage A is een uitvergroting van dit ontwerp opgenomen, hierin zijn tevens de legenda en dwarsdoorsneden behorende bij dit ontwerp opgenomen.

Figuur 3.1 Ontwerp Hancate

De werkzaamheden omvatten naast waterstaatswerken, waarvoor dit projectplan is opgesteld, tevens overige werkzaamheden ten behoeve van natuur en recreatie.

VERWIJDEREN BEMALING

Het gemaal ten behoeve van de landbouwkundige afwatering wordt verwijderd. Hiermee komt het projectgebied Hancate onder peilregime van de vaste drempel bij Archem. Tevens wordt een deel van de westelijke kade verwijderd. Hierdoor overstroomt het projectgebied bij hogere waterstanden.

INRICHTEN PAAI- EN OPGROEIGEBIED

In de noordwesthoek van het projectgebied wordt een paai- en opgroeigebied voor vissen, waaronder de kwabaal, gerealiseerd door het graven van een overstromingsvlakte/ moeras. De waterdiepte varieert tussen 0 en 40 cm. Dit gebied van circa 0,15 ha groot levert daarnaast ook een bijdrage aan het waterbergend vermogen met circa 1.000 m³ en de realisatie van 150 m extra natuurvriendelijke oever.

OVERIGE WERKZAAMHEDEN HANCATE

NATUURLIJKE INRICHTING DROGE DELEN

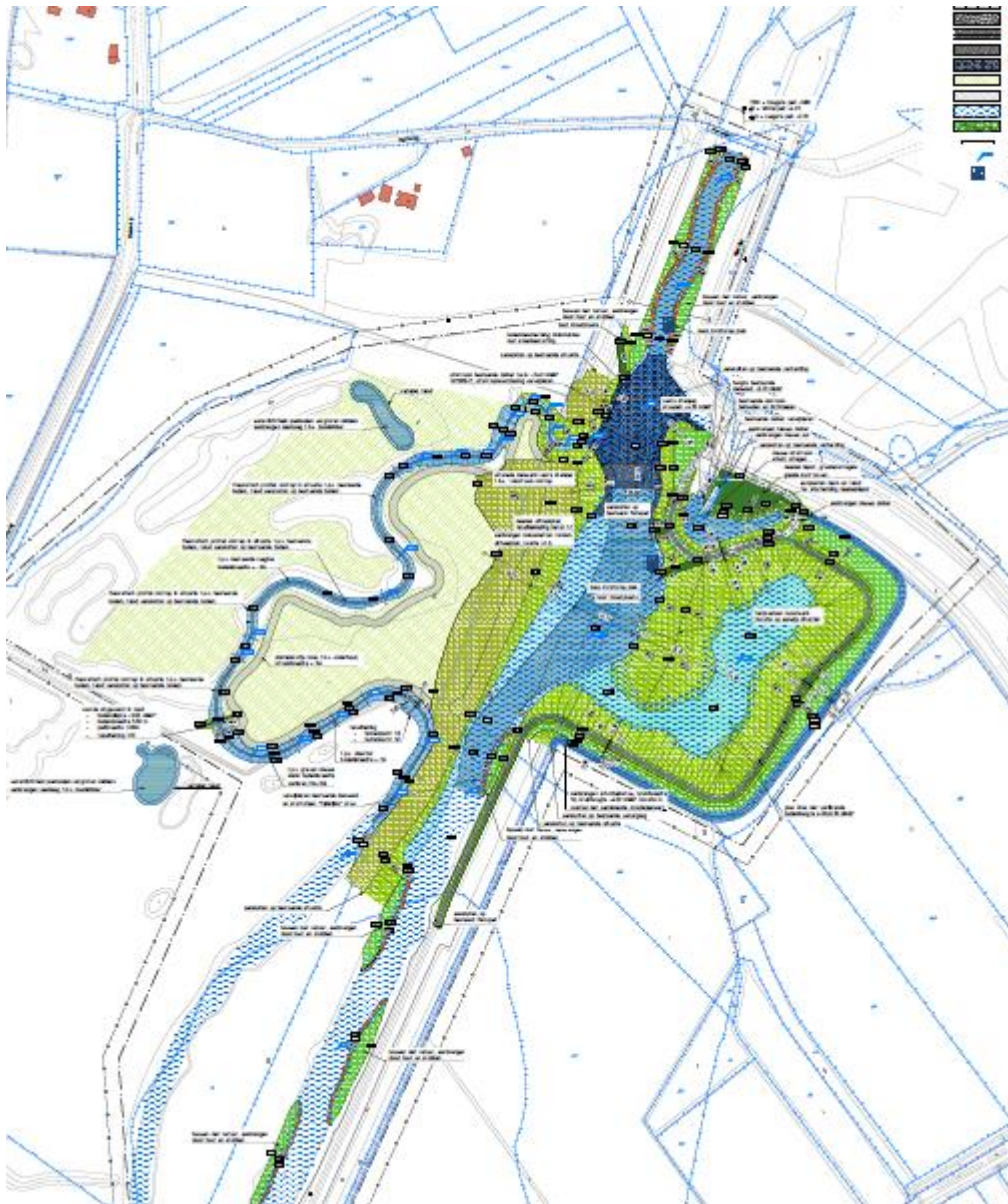
Een deel van het perceel wordt verlaagd om plas-drassituaties te verkrijgen. Tevens wordt een hakhoutbroekbos gerealiseerd. In de zuidhoek van het projectgebied wordt door ophoging met vrijkomende grond een natuurakker gerealiseerd. Langs de noordoostelijke projectgrens wordt een houtwal aangebracht.

RECREATIE EN INFRASTRUCTUUR

Het bestaande ommetje, wordt verlegd op basis van de toekomstige inrichting. Het huidige tracé langs de aanwezige kade komt te vervallen en wordt vervangen door een voetpad zoals aangeven op het definitieve ontwerp Hancate (figuur 3.1).

Archemermaten:

De ontwerptekening in figuur 3.2 biedt een gedetailleerd overzicht van de te realiseren wijzigingen in het projectgebied Archemermaten. In bijlage B is een uitvergroting van dit ontwerp opgenomen, hierin zijn tevens de legenda en dwarsdoorsneden behorende bij dit ontwerp opgenomen.

Figuur 3.2 Ontwerp Archermaten

PEIL REGULEREND KUNSTWERK

Om de verdroging langs het Reggetraject Hancate - Archem tegen te gaan wordt de bestaande tijdelijke vaste stuw verwijderd en vervangen door een nieuwe vaste drempel. Deze drempel wordt breder gemaakt dan de huidige vaste stuw en wordt gesitueerd ter plaatse van de voormalige klepstuw. De drempelbreedte bedraagt 35 m. De vaste drempel wordt opgebouwd uit een stalen damwand ten behoeve van de waterdichtheid die wordt afgedekt met stortsteen. De drempel krijgt een kruinhoogte van NAP +4,35 m waarmee in het pand Archem-Hancate het streefpeil wordt gerealiseerd. De kruin heeft een enigszins v-vormige vorm om bij lage afvoeren de afvoer te concentreren richting de westelijke zijde richting de monding van de nevengeul. Met de realisatie van deze vaste drempel wordt de verdroging van landbouw- en natuurgebieden in het stuwpand Archem bestreden.

Omdat een vaste drempel van deze breedte niet binnen het huidige profiel van de Regge past is verbreding van de Regge ter plaatse noodzakelijk. Om deze verbreding te realiseren is aan de oostzijde van de Regge een deel

van een landbouwperceel aangekocht. Aan deze zijde wordt de Regge enigszins verlegd en verbreed zodat de vaste drempel hier stromingstechnisch goed kan worden gepositioneerd (behoud gemaal en stuw Linderbeek). Rondom de drempel wordt de bodem en de oevers beschermd met stortsteen. De overige oeverzones worden indien nodig beschermd met natuurlijke materialen als stobben en hout dat vrijkomt bij de werkzaamheden.

Het verhogen van het grondwaterpeil in het Reggedal leidt tot minder belasting door stikstof. Het beekdal wordt ter plaatste gekenmerkt door natuurlijke fluctuaties en de aanwezigheid van calcium en ijzerrijke kwel uit onder andere de Lemelerberg en Archemerberg. Die natuurlijke fluctuaties zijn kenmerkend voor een groter regionaal, hellend systeem: in de winter (neerslagoverschot) stijgen door toegenomen grondwateraanvulling de grondwaterstanden en in de zomer (neerslagtekort) zakken de grondwaterstanden uit. Calcium en ijzer hebben als eigenschap dat ze fosfaat fixeren waardoor deze niet actief opneembaar is voor de planten. In de huidige situatie zakken de grondwaterstanden te ver uit maar door het verhogen van het peil van de Regge verhogen de grondwaterstanden in gebied.

VISPASSAGE

Omdat de vaste drempel een obstakel vormt voor vissen wordt een vispassage gerealiseerd. De huidige vispassage naast de voormalige klepstuw komt hiermee te vervallen en wordt verwijderd. Middels een circa 1,1 kilometer lange vispasseerbare nevengeul in combinatie met een natuurlijk ingericht Reggetraject met peil verhogende obstakels aan de benedenstroomse zijde van deze geul wordt het maximale peilverschil van 1,70 m opgevangen.

De vispasseerbare nevengeul wordt gerealiseerd door de bestaande meander om de Paardenkop aan de benedenstroomse zijde te verlengen door het gebied Archemermaten tot aan de benedenstroomse zijde van de nieuwe vaste drempel. De huidige benedenstroomse verbinding van de meander aan de gekanaliseerde Regge wordt gedempt. De nevengeul wordt gedeeltelijk gegraven ter plaatse van een reeds bestaande geulvormige waterpartij. Deze waterpartij is in de jaren 90 van de vorige eeuw in de Landinrichting Den Ham-Lemele gegraven ten behoeve van natuur- en landschapsonwikkeling. De uitmonding van de nevengeul is zodanig gepositioneerd ten opzichte van de drempel dat de stromingen samen komen. De geul is gedimensioneerd op 10% van de 1/4Q-afvoersituatie (circa 1 m³/s). Het profiel van de nevengeul heeft een variabele bodembreedte van circa 1 tot 2 m en heeft variabele taluds afhankelijk van de ligging van de bochten. Het profiel sluit aan op het bestaande profiel van de meander. Om te voorkomen dat in droge perioden via de nevengeul het bovenstroomse pand niet op het gewenste minimale peil kan worden gehouden worden vispasseerbare drempels in de geul aangebracht. De drempels zijn tot lage zomerafvoeren vispasseerbaar. In totaal worden 21 drempels aangebracht. De bekkenlengtes zijn variabel met meer stromingsrijke en -luwe gedeelten. Langs de nevengeul is ruimte voor spontane ontwikkeling van rivier begeleidende oeverbegroeiing gelijk aan de situatie bij de bestaande meander Paardenkop.

Door verlenging van de meander om de Paardenkop ontstaat een groter “eiland” dat is omsloten door de nevengeul en de Regge. Om dit eiland bereikbaar te maken voor onderhoudsvoertuigen en ingeschaard vee wordt in de nevengeul een voorde aangebracht die aansluit op hoger gelegen delen van het terrein.

HERINRICHTING OEVERS

In de hoofdloop van de Regge wordt benedenstrooms van de vaste drempel, vispasseerbare nevengeul en stuw Linderbeek de Regge heringericht. De Regge wordt natuurlijk ingericht door deze ondieper en smaller te maken door het aanbrengen van vooroevers en te voorzien van natuurlijke elementen die peil verhogend werken (stortsteendrempels, stobben, boomstammen). Hiermee wordt zowel de verdroging van het aangrenzende Natura2000-gebied tegengegaan als het te overbruggen peilverschil over de vispasseerbare nevengeul/ vaste drempel gereduceerd.

INRICHTEN PAAI- EN OPGROEIGEBIED

Direct bovenstrooms ten oosten van de vaste drempel wordt de kade verlegd. Hier wordt een paai- en opgroeigebied voor vissen, waaronder de kwabaal, gerealiseerd door het graven van een overstromingsvlakte/ moeras. De waterdiepte varieert tussen 0 en 50 cm. Dit gebied van circa 1,5 ha groot levert daarnaast ook een

bijdrage aan het waterbergend vermogen met circa 20.000 m³ en de realisatie van 400 m extra natuurvriendelijke oever. Dit gebied wordt omsloten door de kade die een variabele taludhelling heeft. Hierdoor ontstaat een diversiteit aan gradiënten. Mogelijk kan zich, afhankelijk van het beheer, in delen ooibos ontwikkelen.

LANDBOUWKUNDIGE MAATREGELEN OOSTZIJDSE REGGE

Om de afwateringssituatie van het oostelijk van de Regge gelegen landbouwgebied te behouden wordt om het als moeras ingerichte gebied een nieuwe hoofdwatgang richting het bestaande gemaal gegraven. Bij het gemaal wordt een maalkom gegraven om voldoende watervolume bij het gemaal te realiseren. In de maalkom komt ook de bestaande sifon onder de Linderbeek uit. In de watgang wordt aan de zuidzijde een nieuwe vaste stuw geplaatst ter vervanging van de stuw die door verbreding van de Regge in oostelijke richting komt te vervallen.

Om de waterveiligheid van de landbouwpercelen en boerderijen ten oosten van de Regge te garanderen wordt vanwege het verwijderen van de kade ten behoeve van de Reggeverbreding een kade om het moerasgebied aangebracht. De kade heeft een kruinhoogte van NAP +6,00 m en krijgt aan de landbouwzijde een talud van 1:3 en aan de moeraszijde een variabel talud tussen 1:5 en 1:20.

Op deze wijze wordt de landbouwkundige afwatering in normale en extreme afvoersituaties behouden.

OVERIGE MAATREGELEN ARCHEMERMATEN

NATUURLIJK INRICHTEN DROGE DELEN

Aan de westzijde wordt de bestaande overbodige kade tussen de tijdelijke stuw en de voormalige klepstuw afgevlakt tot een rivierduin met een maximale hoogte van NAP +5,40 m. Op deze wijze wordt meer oeverlengte en gradiënten van nat naar droog gerealiseerd. Door de voedselarmere omstandigheden, in combinatie met periodieke inundatie, ontstaan kansen voor de ontwikkeling van meer waardevolle vegetaties.

Het terrein rondom de nevengeul ten noorden van de bestaande meander Paardenkop is in het verleden tijdens de landinrichting, in tegenstelling tot de rest van dit natuurgebied, niet geplagd. Dit is in de vegetatie-ontwikkeling goed terug te zien. Om de ontwikkeling van meer waardevolle vegetaties in dit gebied te vergroten, in combinatie met de nevengeul wordt de voedselrijke bouwvoor deels afgeplagd tot maximaal 0,30 m-mv rekening houdend met microreliëf en hogere kopjes en aardkundige waarden.

In de Archemermaten liggen enkele poelen die grenzen aan het leefgebied van de boomkikker. Deze poelen vormen het voortplantingsgebied van de boomkikkers. Deze poelen vallen in droge perioden droog door ontwatering door de Regge. Door het aanbrengen van een leemlaag in de diepere delen van twee van deze poelen wordt de duur van de watervoerendheid verlengd zodat de larven en juveniele exemplaren meer overlevingskansen krijgen.

Verder zuidelijk van het projectgebied wordt met een aantal sloten ondieper gemaakt en deels gedempt in het Natura2000-gebied met ter plaatse gewonnen materiaal. Deze sloten die ten noorden van De Belte liggen vangen nu kwelwater af vanaf de Archemerberg. Door het verondiepen/dempen van deze sloten wordt lokaal de hydrologische toestand voor de natuur verbeterd.

RECREATIE EN INFRASTRUCTUUR

Door verbreding van de Regge en de aanleg van het moeras dient het bestaande fietspad te worden verlegd. Het fietspad wordt op de nieuwe kade aangebracht. Aansluitend op het bestaande fietspad wordt het nieuwe fietspad van beton met een breedte van 2 m. Naast het verleggen van het fietspad worden geen infrastructurele maatregelen getroffen. De Slenke blijft gehandhaafd evenals de brug over de Regge.

De vaste drempel is niet geschikt voor het passeren van kano's. Het is ook niet gewenst de nevengeul met kano's te kunnen passeren. Daarom wordt bij de monding van de Linderbeek en bovenstrooms van de vaste drempel een drijflijn aangebracht. Hier wordt een kano in- en uitstapplaats in de vorm van een houten vlonder voorzien van een trap/ toegangspad aangebracht, zodat kanovaarders over de brug bij de stuw Linderbeek en het fietspad zich kunnen verplaatsen tussen Beneden Regge, Linderbeek en het pand Archem-Hancate.

Het kunstwerk naast de voormalige vistrap wordt verplaatst naar een nader te bepalen locatie.

Ten behoeve van het maaibeheer van de Regge wordt een maaiseluithaalplek bovenstrooms van de vaste drempel gerealiseerd. Het bestaande kleine maaiseldepot naast het gemaal wordt vergroot tot 700 m². De toegang tot het maaiseldepot wordt verbeterd door het fietspad te verbreden met een puinstrook en een dam met duiker aan de zuidoostzijde van het depot.

4. Beschikbaarheid gronden

Hancate:

Het her in te richten perceel is eigendom van Landschap Overijssel. De kade en de te dempen watergang van waterschap Vechtstromen. Hiermee zijn alle voor de uitvoering van de projectwerkzaamheden benodigde percelen in eigendom. Deze percelen hadden al de bestemming natuur of hebben in het kader NNN (Natuur Netwerk Nederland) een natuurbestemming gekregen. In dit project worden dit perceel ingericht als natuur.

Archemermaten:

De gronden waar de activiteiten van de werkzaamheden plaatsvinden zijn alle in eigendom van Landschap Overijssel, provincie Overijssel en waterschap Vechtstromen.

5. Wijze van uitvoering

Om het projectplan Hancate en Archemermaten te kunnen realiseren, moeten diverse werkzaamheden worden uitgevoerd. De uitvoering wordt aanbesteed aan een aannemer en zal ongeveer een half jaar duren.

Onderstaand zijn de werkzaamheden beschreven:

- Het verlagen van het maaiveld
- Het ophogen van het maaiveld
- Het bouwen van een vaste drempel ter hoogte van stuw Archem
- Het verwijderen van de voormalige klepstuw Archem
- Het verwijderen van de tijdelijke vaste stuw
- De aanpassing van de Regge houdt voornamelijk grondwerk in door middel van de inzet van machines en materieel. De nieuwe vispassage wordt ontgraven en de bestaande loop wordt aangepast. De overstromingsvlakte wordt oppervlakkig afgegraven, waarbij de ontgraving uitwijkt vanaf de Regge naar de rand van het plangebied. Er wordt soms ook ontgraven om goede uitgangspunten te bieden voor de beoogde natuurwaarden. Bij het graafwerk wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het van nature aanwezige reliëf in het plangebied en met archeologische waarden. Bij de uitvoering wordt uitgegaan van een gesloten grondbalans.
- In het ontwerp is aandacht besteed aan bestaande en mogelijk nieuwe beplanting. Getracht is om zoveel mogelijk solitaire bomen te besparen. Ten gevolge van de herinrichting van de Regge wordt echter een deel van de aanwezige beplanting gekapt. Ook zullen de naaldboutbosjes worden gerooid. In het plangebied wordt er weer loofhout aangeplant.

5.1 Technische uitvoering

Na het doorlopen van de inspraakprocedure en vaststelling van dit projectplan volgt de verdere voorbereiding van het project. De uitvoering zal naar verwachting vanaf het voorjaar 2022 plaatsvinden en neemt ongeveer een half jaar in beslag. Tijdens de uitvoering van het werk worden de gebruikelijke voorwaarden gehanteerd met betrekking tot het beperken van overlast voor de omgeving (wegafzettingen, geluid e.d.). Vanzelfsprekend wordt tijdens de uitvoering de veiligheid in acht genomen. Toezicht op de uitvoering vindt plaats door een toezichthouder van waterschap Vechtstromen.

6. Effecten van het plan

6.1 Watersysteem

Onderstaand zijn de hydrologische effecten van het plan beschreven. Op basis van hydrologische berekeningen zijn de effecten op het oppervlaktewatersysteem en grondwatersysteem in beeld gebracht.

OPPERVLAKTEWATERSYSTEEM

Onderstaand zijn de effecten van de ontwerpsituatie beschreven voor het oppervlaktewatersysteem.

Hancate:

Doel van het project Hancate is het creëren van extra berging en het natuurlijk inrichten van het perceel. Door het verwijderen van de waterloop en het gemaal bij Hancate watert het gebied jaarrond onder vrij verval af op de Regge. Hierdoor bepaalt de waterstand op de Regge in nattere perioden ook de waterstand in het projectgebied Hancate (huidig aanslagpeil NAP +4,75 m bij hogere waterstanden Regge). Uit tabel 6.1 blijkt dat de winterwaterstand iets hoger (5 cm) is dan het huidige aanslagpeil. Het gebied zal in de winter iets natter worden maar nog steeds een minimale drooglegging van circa 0,70 m-mv houden.

Archemermaten:

Doel van het project Archemermaten is een natuurlijk ingerichte Regge met bijbehorende waterstanddynamiek te realiseren en de huidige, te lage, peilen, die leiden tot verdroging van zowel de landbouw als de natuur, te verhogen. De noodstuw wordt daarom vervangen door een vaste drempel met een hoger streefpeil. Met de vaste drempel wordt een natuurlijker waterstanddynamiek gerealiseerd met hogere waterstanden in natte perioden die uitzakken in drogere perioden. De waterstanden moeten in de winter echter niet te hoog worden om natschade aan de landbouw te voorkomen. Op basis van een peilanalyse is de toekomstige drempelhoogte van deze vaste drempel bepaald. Deze analyse is uitgevoerd met behulp van een hydraulisch rekenmodel van de Regge waarin de oorspronkelijke, huidige en toekomstige situatie zijn geschematiseerd. Vervolgens is met behulp van droogleggingskaarten het effectgebied bepaald. Uit deze analyse is geconcludeerd dat met het instellen van een kruinhoogte van NAP +4,35 m de winterwaterstanden (1/4Q) in het traject Archem-Hancate verhogen ten opzichte van de huidige situatie en de situatie voor 2012, maar dat dit niet leidt tot een afname van de drooglegging in het landbouwgebied. Dit komt omdat de landbouwgebieden in dergelijke situaties afwateren met gemalen en daarmee de huidige peilen worden gehandhaafd. De natuurterreinen direct grenzend aan de Regge worden iets natter. Dit wordt als positief beschouwd. Een significante verandering van de droogleggingssituatie in de zomer wordt gerealiseerd ten opzichte van de huidige (noodstuw) situatie. Het streefpeil in de zomer worden zo'n 50 cm hoger. Ten opzichte van de situatie van voor 2012 blijft de zomerwaterstanden vrijwel gelijk.

In tabel 6.1 zijn de berekende waterstanden voor een aantal locaties en voor de winter- en zomersituatie weergegeven.

Tabel 6.1 Berekende winter- en zomerwaterstanden situatie ontwerp, huidige en situatie voor 2012

Locatie	Winter (1/4Q)			Zomer (1/100Q)		
	Ontwerp	Huidig noodstuw	Voor 2012	Ontwerp	Huidig noodstuw	Voor 2012
Archemermaten benedenstrooms	3,70	3,70	3,70	2,90	2,90	2,90
Archemermaten bovenstrooms	4,61	4,19	4,30	4,40	3,90	4,40
Velderberg	4,75	4,51	4,56	4,41	3,91	4,40
Hancate benedenstrooms	4,80	4,62	4,65	4,41	3,92	4,40

Welke effecten deze peilveranderingen op de grondwatersituatie en de landbouwkundige opbrengsten hebben is doorgerekend met een grondwatermodel.

Hoogwatersituaties

De waterstanden in extreme situaties veranderen als gevolg van de maatregelen zeer beperkt. De brede vaste overlaat bij Archem vormt in dergelijke situaties geen obstakel in de afvoer en door het brede winterbed binnen de kaden is voldoende ruimte aanwezig voor het hoogwater. In de aangrenzende landbouwgebieden verandert de hoogwatersituatie als gevolg van de bestaande bemalingen niet. In het projectgebied Hancate wijzigt deze situatie wel door het verwijderen van het gemaal en de kade. Dit gebied gaat vaker (deels) overstromen.

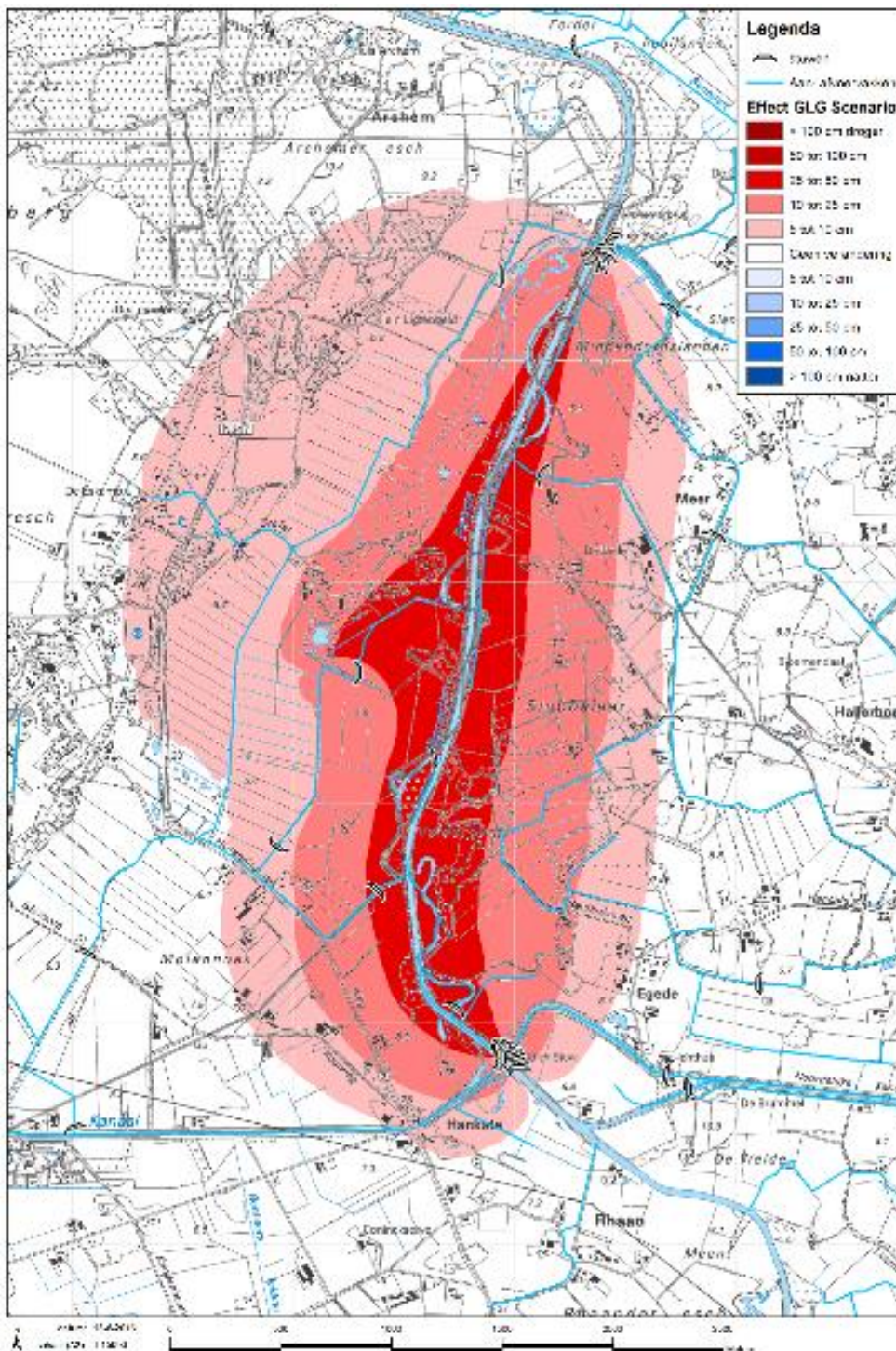
GRONDWATERSYSTEEM

Hancate:

De uit te voeren werkzaamheden hebben geen uitstralend effect buiten het plangebied. Het huidige afwateringssysteem blijft gehandhaafd. De effecten zullen lokaal binnen het plangebied wel aanwezig zijn, dat is positief en conform de doelstelling nieuwe natuur.

Archemermaten:

Nadat in januari 2012 de beweegbare klepstuw buiten werking is getreden en vervangen door een vaste noodstuw zijn de waterstanden flink lager geworden (zie ook tabel 6.1). Dit heeft geleid tot een verlaging van de grondwaterstanden met verdroging van zowel de landbouw als natuur in het Reggedal tot gevolg. Met een grondwatermodel is dit effect in 2016 berekend en besproken met het gebied (Onderzoek effect stuw Archem op grondwater, Arcadis, 13 oktober 2016) en weergegeven in figuur 6.1. Dit verdrogende effect is zowel door de landbouwers als de natuurgebeheerders in het gebied waargenomen. Dit verdrogende effect heeft zich in de droge zomers van 2019 en 2020 in nog sterkere mate gemanifesteerd.

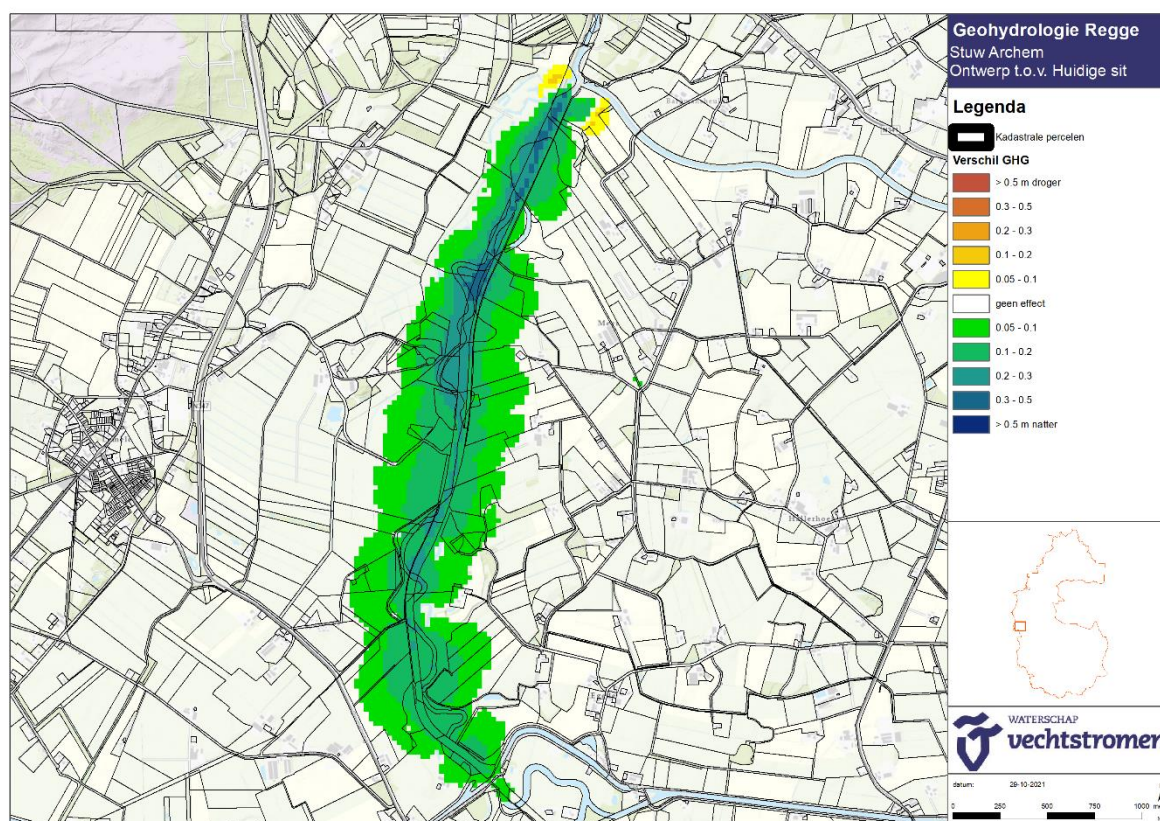

Figuur 6.1 Berekende verlaging van de GLG nadat de noodstuw is geplaatst

De ontwerpsituatie is ook doorgerekend met een grondwatermodel (Grondwatereffecten stuw Archem. Waterschap Vechtstromen, oktober 2021). Met het realiseren van de vaste drempel wordt het effect op de Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (hierna GLG) zoals weergegeven in figuur 6.1 tenietgedaan. Overwegend is sprake van een verhoging van de grondwaterstanden in de winter langs de Regge als gevolg van de realisatie van de vaste drempel op NAP +4,35 m die leidt tot hogere waterstanden.

In figuur 6.2 is het effect op de Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (hierna GHG) van het ontwerp ten opzichte van de huidige situatie (noodstuw) weergegeven. Het effect van de 20 tot 40 cm hogere waterstanden in de winter is beperkt op de GHG. Dit effect dempt uit op afstand van de Regge. De mate van demping is afhankelijk van de bodemopbouw en het aanwezige afwateringsstelsel. Het berekende effectgebied varieert tussen circa 50 en 400 m aan weerszijden van de Regge. Het grootste verhogende effect tot 30 cm treedt in de oeverzones en natuurterreinen direct naast de Regge. Aan de oostzijde van de Regge is het effect geringer (5 tot 20 cm) als gevolg van de parallel liggende hoofdwatgang richting het gemaal bij stuw Archem.

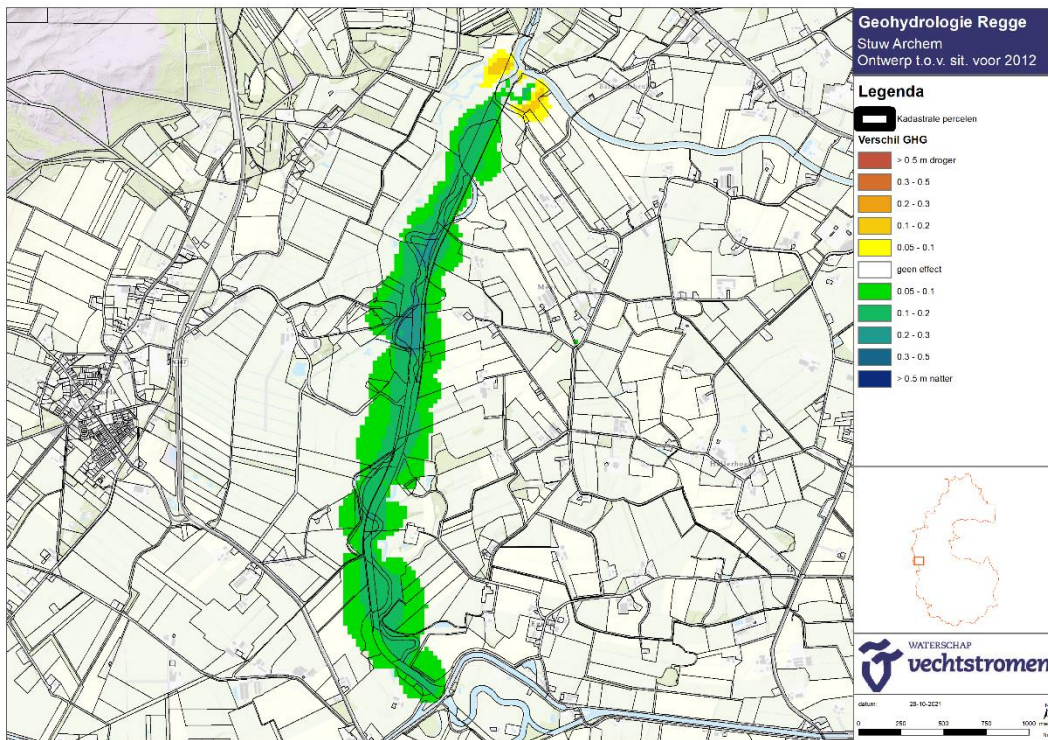
Ter hoogte van de te graven vispasseerbare nevengeul en de om het paai en opgroeigebied verlegde afwateringsloot van het oostelijke landbouwgebied treedt een beperkte verlaging (0 tot 50 cm) op van de grondwaterstanden omdat hier nieuwe watergangen worden gegraven.

Figuur 6.2 Effect van het ontwerp op de GHG ten opzichte van de huidige situatie

In figuur 6.3 is het effect van het ontwerp weergegeven ten opzichte van de situatie voor 2012 met de beweegbare stuw. Het effect op de GHG is beperkt van omvang omdat de waterstanden in de Regge in de winter 15 tot 30 cm hoger zijn bij het ontwerp. De GHG wordt daardoor circa 5 tot maximaal 20 cm hoger in een zone tot maximaal 250 m aan weerszijden van de Regge.

Direct nabij de stuw wordt een GHG berekend als gevolg van de daaruit te voeren graafwerkzaamheden.

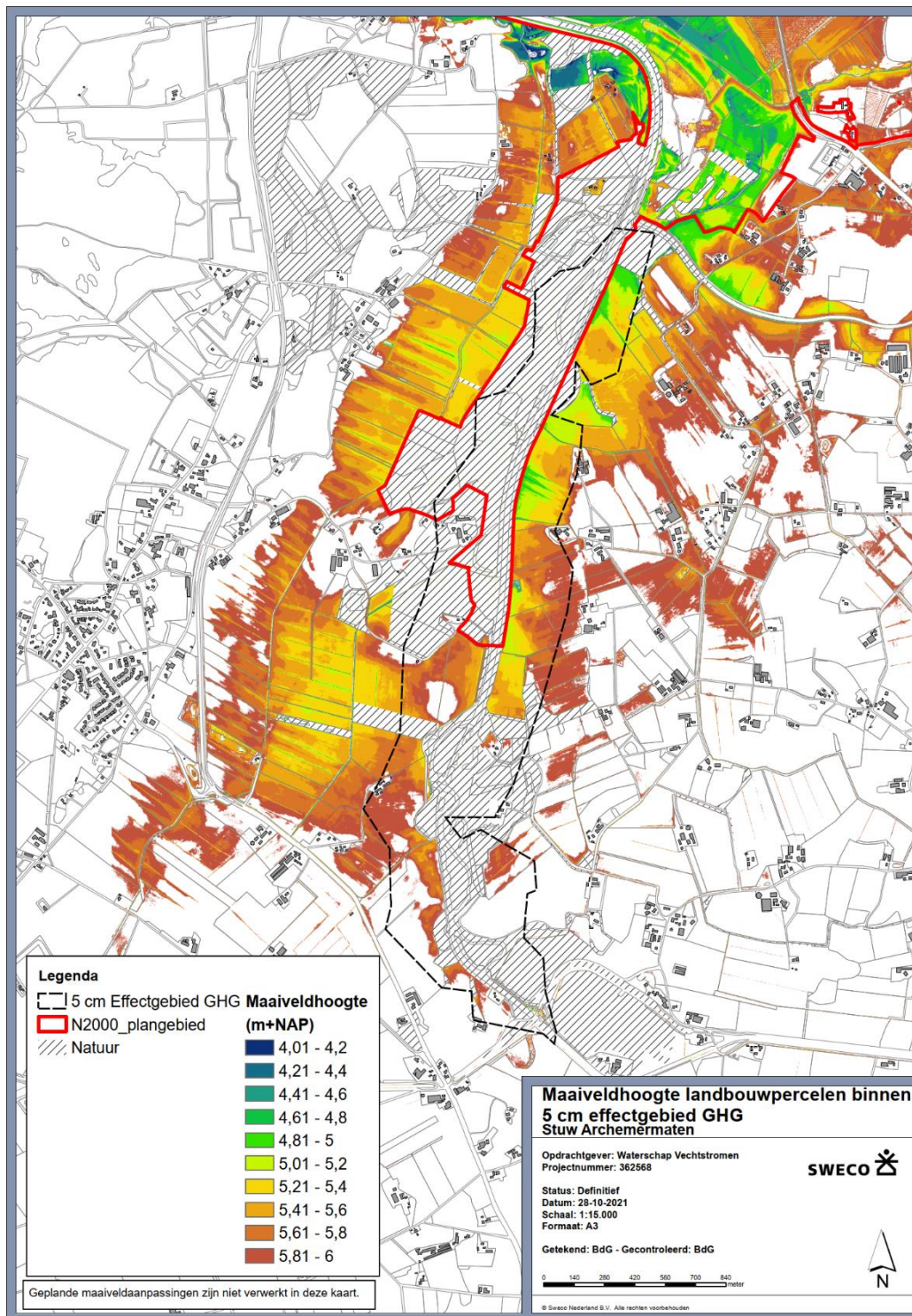

Figuur 6.3 Effect van het ontwerp op de GHG ten opzichte van de situatie voor 2012

Landbouwkundige opbrengsten

Zoals in de voorgaande figuren weergegeven veranderen de grondwaterstanden in een zone direct grenzend aan de Regge enigszins. De geconstateerde verdroging als gevolg van de noodstuw is opgeheven met de realisatie van de vaste drempel. De droogteschade wordt hierdoor beperkt.

Ten aanzien van het risico op een toename van de natschade is een nadere detailanalyse uitgevoerd. In figuur 6.4 zijn de maaiveldhoogte van de landbouwpercelen, de 5 cm effectgrens uit figuur 6.2 en alle NNN-gronden weergegeven.

Figuur 6.4 Maaiveldhoogte landbouwpercelen binnen 5 cm effectgebied GHG-figuur 6.2

Aan de westzijde van de Regge van stuw Archem tot aan Velderberg is binnen het effectgebied grotendeels alleen de functie natuur aanwezig. Vanaf Velderberg tot aan Hancate liggen de natuurterreinen vooral aan de oostzijde.

Aan de oostzijde van de Regge tussen stuw Archem en Velderberg liggen landbouwpercelen die mogelijk positief of negatief worden beïnvloed als gevolg van de voorgenomen peilveranderingen. Het merendeel van deze percelen ligt relatief hoog ten opzichte van het Reggepeil en heeft een GHG van 40-80 cm-mv of droger (zie figuur 2.6). Hier heeft de geringe verhoging van de GHG geen effect. Enkele delen van landbouwpercelen aan de oostzijde liggen relatief laag (groene delen (figuur 6.4)) en hebben GHG's tot 25-40 cm-mv. Hier leidt een

verhoging van de GHG mogelijk tot een toename van natschades. Over eventuele mitigerende maatregelen is het waterschap nog in (november 2021) gesprek met de desbetreffende grondeigenaren.

Aan de westzijde reikt het 5 cm effectgebied vrijwel overal niet verder dan de NNN-begrenzing. Alleen verder bovenstrooms richting Hancate ligt de effectgrens binnen landbouwpercelen. De maaiveldhoogtes van deze delen zijn relatief hoog ten opzichte van het Reggepeil met een GHG van 40 tot 80 cm of droger. Hier heeft de geringe verhoging van de GHG geen effect.

6.2 Archeologie

Hancate:

Uit archeologisch onderzoek (Sweco, 25 oktober 2021) blijkt dat op basis van het gemeentelijk archeologisch beleid archeologisch vervolgonderzoek niet noodzakelijk is en dat het gebied grotendeels een lage archeologische verwachting voor de periode Steentijd – Nieuwe tijd heeft. Geadviseerd wordt geen nader archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren in het kader van de herinrichting van het perceel.

Archemermaten:

Uit archeologisch onderzoek (Sweco, 12 augustus 2018) blijkt dat het plangebied niet voldoende is onderzocht om verstoring van archeologische resten uit te sluiten. De voorgenomen werkzaamheden zijn grotendeels gelegen in een gebied met een lage archeologische verwachting, maar wel met een specifieke verwachting voor beekdal gerelateerde resten. Vanwege de specifieke aard van vondstlocaties in het beekdal kunnen archeologische resten in het beekdal niet of moeilijk middels een verkennend of karterend booronderzoek worden opgespoord. Het gaan om zeer specifieke archeologische resten die in dit landschap kunnen worden aangetroffen, zoals resten van voorden, greppels en sloten, visfinken, afvaldumpen en rituele deposities. Vanwege de specifieke verwachtingswaarde van het beekdal zullen de werkzaamheden onder archeologische begeleiding plaatsvinden.

6.3 Bodem-milieu

Hancate:

De land- en waterbodem in het projectgebied is onderzocht op milieuverontreinigingen met een verkennend onderzoek (Sweco, 6 oktober 2021). Op basis van de resultaten van dit vooronderzoek is de land- en waterbodem op locatie onverdacht. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat als gevolg van de werkzaamheden geen verandering in de bodemkwaliteit optreedt.

Archemermaten:

De land- en waterbodem in het projectgebied is onderzocht op milieuverontreinigingen met een verkennend onderzoek (Sweco, 4 juni 2020) en een aanvullend asbestonderzoek conform NEN 5707 (Sweco, augustus 2020). Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat als gevolg van de werkzaamheden geen verandering in de bodemkwaliteit optreedt.

6.4 Ecologische effecten

De maatregelen aan de oevers en inrichting van paai- en opgroeigebied en aan de droge delen van het beekdal dragen bij aan de reductie van nitraat (en ammonium) door het extensieve beheer van het beekdal. De inrichting van natuurvriendelijke oevers en natuurlijk overstromingsstroken zorgen voor het opnemen van voedingsstoffen (o.a. nitraat en ortho-fosfaat) uit het water en hebben een zuiverend effect.

Tevens zorgt de herinrichting van de Regge voor een toename in diversiteit van habitats, wat bijdraagt aan de natuurwaarden in de beide projectgebieden.

Hancate:

Voor Hancate is een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd. (Sweco, 11-11-2021 Natuuronderzoek Hancateweg-Oost Hellendoorn). Vanwege de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn noch directe aantasting zoals oppervlakteverlies en versnippering noch verstoring van verstoringsgevoelige dieren door beweging, geluid, trilling en licht gedurende de realisatiefase aan de orde.

In de omgeving van het plangebied komen beschermde soorten (vleermuizen, otter, eekhoorn, bunzing en beekrombout voor. Binnen het plangebied zijn echter geen leefgebieden en/ of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig die verloren kunnen gaan. Negatieve effecten op beschermde soorten zijn niet te verwachten

Het plangebied valt buiten de begrenzing van Natuur Netwerk Nederland, maar betreft nieuw te realiseren natuur. De geplande inrichting zal invulling geven aan de kaders van het Natuur Netwerk Nederland en leidt daarom niet tot negatieve effecten op de kernwaarden van NNN Overijssel.

Archemermaten:

Door de realisatie van een stromende nevengeul, natuurvriendelijke oevers en een paai- en opgroeigebied wordt de ecologische toestand van de Regge verbeterd. Er ontstaan meer gradiënten van droog naar nat. Binnen de nevengeul ontstaat jaarrond een hogere stroomsnelheid dan in de Regge nu het geval is. Hiermee kan de nevengeul dienen als refugium voor stromingsminnende fauna in droge perioden.

Binnen het Natura2000-gebied wordt door het verwijderen van de bouwvoor een voedselarmere situatie gecreëerd. Dit is gunstig voor de ontwikkeling van natuurwaarden.

Met een voortoets (Sweco, 08-02-2021 Voortoets herinrichting Archemermaten) Wet natuurbescherming, voor de maatregelen in het projectgebied Archemermaten is onderbouwd dat zowel in de aanlegfase als in de nieuwe situatie significant negatieve effecten door vernietiging, verzuring en vermesting, verdroging/vernatting en verstoring door beweging, geluid, trilling of licht kunnen worden uitgesloten. Het aspect versnippering en barrièrewerking is niet aan de orde bij de geplande herinrichting.

Ten aanzien van de soortenbescherming is in de voortoets geconcludeerd dat aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de grote/ kleine modderkruiper in de te verondiepen sloten in het zuidelijk deel van de Archemermaten nodig is. Dit is aanvullend onderzocht door Landschap Overijssel. Dit onderzoek toont aan dat dit gebied niet geschikt is als leefgebied. Jaarrond beschermde nesten en verblijfplaatsen vleermuizen in te kappen bomen is onderzocht (Sweco, Notitie bomen vleermuizen verblijfplaatsen Archemermaten) en niet aangetroffen. Voor aanvang van de werkzaamheden wordt er een ecologisch werkprotocol opgesteld, waaronder de werkzaamheden uitgevoerd worden.

6.5 Recreatieve effecten

Hancate:

Het voetpad wordt verlegd om de wandelpadenstructuur te behouden. Door omvorming van agrarische grond naar de nieuwe inrichting wordt het gebied voor de recreant aantrekkelijker.

Archemermaten:

Met het uitvoeren van de maatregelen wordt de bestaande recreatieve infrastructuur op enkele plaatsen aangepast en/of verbeterd. Het fietspad op de kade bij Archemermaten wordt geoptimaliseerd door het vervangen van het puintraject door een betonfietspad. De kano in- en uitstapplaatsen bij stuw Archem worden opnieuw gesitueerd en zorgen voor een beperkte te overbruggen oversteek over land.

7. Legger, beheer, onderhoud en monitoring

7.1 Legger

Na uitvoering worden de nieuwe gerealiseerde werken ingemeten en opgetekend in een revisietekening. De legger wordt vervolgens hierop aangepast met een leggerbesluit. Dit besluit wordt voorbereid en ter inzage gelegd conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht.

7.2 Beheer en onderhoud

Het beheer en onderhoud van het projectgebied en objecten daarin zal worden uitgevoerd door Landschap Overijssel, het waterschap en de gemeenten Ommen en Twenterand.

Er wordt een beheer- en onderhoudsplan opgesteld waarin wordt beschreven door wie en op welke wijze het beheer en onderhoud zal worden uitgevoerd. Dit alles binnen de kaders die in eerdergenoemde overeenkomsten zijn vastgelegd.

De kosten voor het beheer en onderhoud voor het waterstaatkundige deel (het permanent “natte” profiel van de Regge, de kades, het maaiseldepot en peil regulerende kunstwerken) wordt gedragen door het waterschap. Kosten waar het waterschap zorg voor moet dragen worden via de exploitatiebegroting gefinancierd. Zowel het stroomprofiel van de hoofdstroom als van de nevengeul gaan zichzelf straks ontwikkelen en houden zichzelf als dynamisch systeem in stand. Naast stroomsnelheid is de aanwezigheid van vegetatie die de doorstroming beïnvloed een belangrijke factor voor de dynamiek. Indien noodzakelijk zal er door het waterschap onderhoud worden uitgevoerd met een maaiboot.

Landschap Overijssel die de natuurgronden binnen het projectgebied beheert is verantwoordelijk voor het onderhoud van hun eigendommen. Ten behoeve van het beheer van het terrein en het bereiken van de ecologische doelstellingen maakt Landschap Overijssel gebruik van begrazingsbeheer.

De betrokken gemeenten blijven verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de infrastructuur zoals (zand)wegen, bruggen en fietspaden.

Deel II – Verantwoording

In deel 2 wordt het projectplan getoetst aan de regelgeving en het relevante beleid. Er is kort weergegeven wat de relatie van dit projectplan is met het betreffende beleid of wet en waarom deze regelgeving een rechtvaardiging is van dit projectplan. Wanneer het beleid of een wet een beperking vormt, is aangegeven op welke wijze het plan daarop anticipeert.

1. Wet- en regelgeving

In deel II wordt het projectplan getoetst aan het relevante beleid. Telkens is kort weergegeven wat de relatie van dit projectplan is met het betreffende beleid of met de desbetreffende wet en waarom deze regelgeving een rechtvaardiging is van onderhavig projectplan. Wanneer het beleid of de wet een beperking vormt, is aangegeven op welke wijze het plan daarop is aangepast.

1.1 Toets waterwet

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond van artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld. Daarin is opgenomen een beschrijving van het werk, de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de drie doelstellingen van de Waterwet waaronder:

1. Voorkoming en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste (waterkwantiteit).
2. Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen (waterkwaliteit).
3. Vervulling van maatschappelijke functies van het watersysteem.

Met onderhavig plan wordt invulling gegeven aan bovenstaande doelstellingen.

Ad 1.

In het ontwerp is specifiek gekeken naar het niet toenemen van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Het ontwerp heeft een gunstige uitwerking op wateroverlast doordat bij hoge waterstanden het water ruimte krijgt in het rivierdal (traject 1). Daarnaast leidt ontwerp niet tot meer nat- en droogteschade.

Ad 2.

Het project levert een grote bijdrage aan de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, zoals bedoeld in de KRW, door meer variatie in de stroming en de natuurlijke inrichting van het dwars- en lengteprofiel.

Ad 3.

De maatregelen dragen bij aan het waarborgen van het gebruik en de functies van het gebied. De beleevingswaarde van het gebied wordt vergroot. Dat komt ten goede van de bestaande extensieve recreatie.

Met onderhavig plan wordt invulling gegeven aan bovenstaande doelstellingen en aan de doelen die in de inleiding zijn beschreven:

Hancate:

- Toevoegen van 6,5 ha extra overstromingsvlakte bij Hancate.
- Versterking van het Natuurnetwerk Nederland.

Archemermaten:

- De realisatie van 3 km natuurvriendelijke oevers (KRW)
- Een natuurlijk ingerichte Regge over 0,8 km Regge en 1,1 km nevengeul (Natura2000 maatregel M4a en KRW).
- Een verbeterde waterhuishouding met hogere peilen voor zowel landbouw als natuur om verdroging te beperken en een meer natuurlijk peilregime te realiseren middels een 35 m brede vaste drempel met hogere peilen in droge perioden zodat verdroging wordt beperkt terwijl in de winter te hoge waterstanden moeten worden voorkomen om wateroverlast voor de landbouw te beperken (Natura2000 / ZON).
- De realisatie van 20.000 m3 waterberging (WB21)
- Het oplossen van het vismigratieknelpunt bij stuw Archem door de realisatie van een vispasseerbare nevengeul in combinatie met een brede vaste drempel (KRW)

Naast deze doelen wordt aanvullend hierop een positieve plus gezet op de ontwikkeling van hogere natuurwaarden in het noordelijke deel van het Natura2000-gebied Archemermaten door:

- het realiseren van een stromend waterlichaam door het gebied met beekbegeleidende begroeiing die interessant is voor onder meer ijsvogel en otter,
- 3 ha schralere aangrenzende graslandpercelen in Archemermaten,
- aanleg van 2 ha overstromingsvlakte/ moeras met mogelijkheden voor de ontwikkeling van ooibos.
- het realiseren van een gradiëntrijk rivierduin,
- toegankelijk maken van de Paardekop voor begrazing/beheer,
- verbetering van hydrologische omstandigheden voortplantingspoelen boomkikker
- Met het uitvoeren van de maatregelen ontstaan meer kansen voor uitbreiding van bijvoorbeeld stroomdalgraslanden en alluviale bossen binnen het Reggedal.

2. Beleidskaders

WATERBEHEER 21E EEUW (WB21)

Door de hoge waterstand in de jaren 90 realiseerden de waterschappen en andere waterbeheerders zich dat gemalen en dijken alleen niet meer genoeg zijn om de veiligheid en leefbaarheid van Nederland te garanderen. In 2000 is door de Commissie Waterbeheer 21e eeuw advies uitgebracht over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De kerngedachte van het nieuwe waterbeleid is om water meer ruimte te geven door het water vast te houden, te bergen en af te voeren. Naast de ruimte die in de stad moet worden gecreëerd om water op te slaan, dienen ook beken en rivieren buiten de oevers te kunnen stromen ten tijde van hoge waterstanden. Hierdoor wordt geanticipeerd op toekomstige veranderingen zoals hogere waterstanden in rivieren, die worden verwacht als gevolg van klimaatverandering.

WB21 omvat ook andere veranderingen ten gevolge van klimaatverandering. Lagere rivier- en grondwaterstanden in met name de zomer en de hieruit voortkomende onderwerpen waterkwaliteit, waterschaarste, verdroging en het tegengaan van verzilting moeten onderdeel zijn van de plannen die de waterschappen ontwikkelen voor het nieuwe waterbeheer. Waterschappen zoeken bij de uitvoering van de plannen in het kader van WB21 naar een combinatie met ander belangen zoals natuur, wonen en recreatie.

In het project Archemermaten dient rekening te worden gehouden met natte en droge periodes. In de zomer dient het uitzakken van de waterstand zoveel mogelijk worden voorkomen om verdroging tegen te gaan terwijl in de winter te hoge waterstanden moeten worden voorkomen om wateroverlast voor de landbouw te beperken. Met de realisatie van een brede drempel wordt dit gewenste waterstandsregime verkregen. Met de aanleg van circa 3 ha extra overstromingsgebied in de vorm van een paai- en opgroeigebied wordt extra waterberging gerealiseerd. De toekomstige peilen zijn afgestemd op behoud van voldoende water in droge perioden voor zowel landbouw als natuur.

KADER RICHTLIJN WATER (KRW)

De KRW is in 2000 in werking getreden. Voor het waterbeheer is deze richtlijn kaderstellend omdat deze boven het landelijk beleid en de waterwetgeving op Europees niveau staat. De richtlijn beoogt een goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Het projectgebied Archem is gesitueerd op de overgang van de KRW-waterlichamen Midden-Regge naar de Beneden Regge. Het projectgebied Hancate is gesitueerd binnen het waterlichaam Midden-Regge.

Zowel de Beneden Regge als de Midden-Regge worden als waterlichaam in het kader van de KRW omschreven als een R6-type: langzaam stromende rivier op zand/kleigrond.

Voor deze waterlichamen zijn binnen de KRW-ambitieniveaus bepaald die vervolgens de te nemen maatregelen indiceren. Er zijn drie ambitieniveaus: hoog, midden en laag. Voor de Regge geldt het ambitieniveau 'midden', wat betekent dat de herstelmaatregelen zich grotendeels beperken tot herinrichting van het lengte- en dwarsprofiel. De ecologische kwaliteit wordt vooral verbeterd door extensivering van het onderhoud, verbetering van de vismigratie en toename van de stromingscondities waarbij er tevens ruimte is voor aanpassing van het beekprofiel. Tevens vormt het realiseren van paai- en opgroeigebied voor onder meer de doelsoort kwabaal een opgave.

WATERBEHEERPLAN 2016-2021

De Waterwet verplicht waterschappen om waterbeheerplannen op te stellen. De provinciale Omgevingsvisie is kaderstellend voor het waterbeheerplan en wordt gelijktijdig opgesteld. Het waterbeheerplan beschrijft het beleid van het waterschap.

De hoofdthema's van het waterbeheerplan zijn:

- Bescherming tegen overstromingen en werken aan veiligheid: veilig water;
- Zorgen voor de juiste hoeveelheid water en passende waterpeilen: voldoende water;
- Zorgen voor een goede waterkwaliteit die nodig is voor mens, plant en dier: schoon water;
- Verwerken van afvalwater en het benutten van energie en grondstoffen daaruit: afvalwater.

Dit projectplan richt zich op verbetering van de thema's veilig water, voldoende water en schoon water.

Aanpassing van waterhuishouding en het ontgraven van nieuwe en bestaande trajecten worden uitgevoerd in het kader van waterveiligheid en het tegengaan van verdroging. Tevens draagt dit bij aan het verbeteren van de natuurwaarden. Ook het beplantingsplan en vispasseerbaar maken van stuwen draagt bij aan een verbetering van de natuurwaarden.

REGGEVISIE

In 1998 is de Reggevisie vastgesteld, in opdracht van toenmalig waterschap Regge en Dinkel en Dienst Landelijk Gebied. In de Reggevisie is aangegeven dat de Regge weer een meanderende rivier moet worden. Door hermeandering vertragen en dempen de afvoerpieken tijdens hoogwateromstandigheden en krijgen natuurlijke morfologische processen, zoals uitschuring en aanzanding in de bochten, met bijbehorende positieve effecten voor flora en fauna, weer een kans. Met flankerende maatregelen zoals versmalling of verondieping van het rivierprofiel kan hermeandering mogelijk ook bijdragen aan de verdrogingsbestrijding en aan natuurontwikkeling in het Reggedal.

NATURA2000

Het projectgebied Archemermaten is gelegen in het Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied. Dit Natura2000-gebied is op 4 juli 2013 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken aangewezen als Natura 2000-gebied op grond van artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998 (nu: artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming). De habitattypen en habitatrichtlijnsoorten van Vecht- en Beneden-Reggegebied worden evenals de instandhoudingsdoelstellingen beschreven in het Beheerplan (provincie Overijssel, 18 juli 2017).

Het Vecht- en Beneden-Reggegebied heeft zes kernopgaven:

- 3.11: Laagdynamische wateren voor grote modderkruiper H1145, bittervoorn H1134 en amfibieën, zoals kamsalamander H1166.
- 3.13: Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van stroomdalgraslanden *H6120.
- 6.03: Kwaliteitsverbetering van zure vennen H3160.
- 6.05: Kwaliteitsverbetering en vergroting oppervlakte vochtige heiden H4010 en pioniervegetaties met snavelbiezen H7150 en actieve hoogvenen (heideveentjes) H7110_B.
- 6.08: Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos.
- 6.11: Behoud areaal en kwaliteitsverbetering jeneverbesstruwelen H5130, verjonging stimuleren.

Eén van de hydrologische maatregelen om invulling te leveren aan (een deel van) deze kernopgaven uit het beheerplan is M4a Herinrichten en verhogen van de peilen van de Regge. Het Reggetraject binnen het projectgebied maakt onderdeel uit van inrichtingsmaatregel M4a.

HANCATE

De Regge ter hoogte van het projectgebied Hancate en het projectgebied zelf liggen buiten het Natura2000-gebied Vecht en Beneden-Regge.

ARCHEMERMATEN

De Regge en het gebied Archemermaten aan de westzijde van de Regge maken onderdeel uit van het Natura2000-gebied Vecht en Beneden-Regge-gebied. In de huidige situatie zijn er vrijwel geen habitattypen aangewezen in dit deel van het Natura2000-gebied.

Meer in zuidelijke richting (circa 1.400 m vanaf het projectgebied) liggen ter hoogte van De Belte een viertal arealen stroomdalgrasland (H6120).

Het natuurgedeelte van het projectgebied omvat onder meer De Paardenkop, een hoger gelegen eiland dat wordt omsloten door een meander aan de westzijde. Op de Paardenkop komen nog relictten van waardevolle graslandvegetaties voor die door verbossing van het eiland onder druk staan. Een deel van de Archemermaten is in de jaren '90 geplagd met uitzondering van het noordelijke deel. In dit gedeelte zijn destijds diverse waterpartijen gegraven die voor een deel van het jaar droogvallen. Langs de noordwestelijke rand van de Archemermaten liggen enkele waterpartijen die als voortplantingsplek dienen van de boomkikker. De aanwezige mantel- en zoomvegetaties aan de rand van het projectgebied vormen het leefgebied van deze boomkikkers.

1. Inspraaktermijn

Op grond van artikel 3 van de Inspraak- en participatieverordening Waterschap Vechtstromen wordt dit projectplan zes weken ter inzage gelegd. In die periode kunnen belanghebbenden een zienswijze over het ontwerp van het projectplan bij het dagelijks bestuur van het waterschap indienen. Na deze periode wordt het projectplan, met eventueel daarbij gevoegd de zienswijzen en de reactie van het waterschap daarop vastgesteld.

1.1 Vergunningen en meldingen

Voor de uitvoering van de maatregelen worden een aantal vergunningen aangevraagd en meldingen gedaan, te weten:

BESTEMMINGSPLAN

Hancate:

Het projectgebied Hancate ligt in de gemeente Hellendoorn. Het vigerende bestemmingsplan is 'Buitengebied, 2009'. De volgende bestemming is binnen dit bestemmingsplan van toepassing op het projectgebied:

Agrarisch met waarden

De voorgenomen activiteiten vallen binnen de huidige bestemmingen en zijn via een omgevingsvergunning te realiseren.

Archemermaten:

Figuur 1.1 geeft de ligging van het projectgebied stuw Archem in de gemeenten Twenterand en Ommen weer. De werkzaamheden vinden in beide gemeenten plaats.

Figuur 1.1: Ligging van het projectgebied stuw Archem in de gemeenten Ommen en Twenterand

De vigerende bestemmingsplannen in het projectgebied zijn:

- 'Buitengebied, herziening 2005' van de gemeente Twenterand, vastgesteld op 07-11-2006. De volgende bestemmingen zijn binnen dit bestemmingsplan van toepassing op het projectgebied:
 - Water
 - Agrarisch gebied met landschapswaarden
- 'Buitengebied Ommen' van de gemeente Ommen, vastgesteld in 2010. De volgende bestemmingen zijn binnen dit bestemmingsplan van toepassing op het projectgebied:
 - Natuur
 - Agrarisch

VORMVRIJE M.E.R.- BEOORDELING:

Op basis van het Besluit m.e.r. bijlage 2 valt het onder activiteit Categorie D16.1 en valt onder de drempelwaarde van 12,5 hectare of meer. Er hoeft onder de drempelwaarde geen m.e.r.-beoordeling te worden opgesteld.

Het betreft een functionele ontgroning t/m 10.000 m³ en niet dieper dan 3m. Daarmee valt het onder vrijstellingen van de omgevingsverordening Overijssel 2017 (art. 3.3.2.1) voor ontgroningen. Voor ontgroningen waar vrijstelling voor is hoeft geen m.e.r.-beoordeling te worden opgesteld.

Daarnaast past het plan binnen het vigerende bestemmingsplan en hoeft in dat kader ook geen m.e.r.-beoordeling te worden opgesteld.

Voor het plan Archemermaten is een toetsing aan het Besluit m.e.r. uitgevoerd (Sweco, vormvrije MER Archemermaten, november 2021). In deze m.e.r.-beoordeling zijn de milieueffecten als gevolg van het project Archemermaten beschreven. Uit de analyse blijkt dat er geen relevante effecten zijn die het doorlopen van de m.e.r.-procedure noodzakelijk maken. Om deze reden is het doorlopen van een m.e.r.-procedure niet nodig.

VERGUNNING WET NATUURBESCHERMING:

De maatregelen bij Hancate hebben geen effect op het Natura2000-gebied. In de voorttoets voor de Archemermaten is geconcludeerd dat er geen vergunning wet natuurbescherming nodig is.

OMGEVINGSVERGUNNING:

Bij Hancate geldt dat de voorgenomen activiteiten vallen binnen de huidige bestemmingen en zijn via een omgevingsvergunning te realiseren.

Er heeft voor de Archemermaten vooroverleg met de gemeenten Twenterand en Ommen plaatsgevonden. In beide gemeenten kan worden voldaan met het aanvragen van een algemene omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden worden aangevraagd.

1.2 Crisis- en herstelwet

Op dit projectplan is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat een belanghebbende in zijn beroepschrift tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken, kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

1.3 Stikstof

Het uitvoeren van de werkzaamheden leidt enkel tijdens de uitvoering tot een tijdelijke stikstofuitstoot. Het betreft hier uitsluitend de aanleg, verandering of verwijdering van een werk. En het betreft hier uitsluitend de sloop en bouw van een constructie die op de plaats van bestemming met de grond verbonden is/steun vindt in de grond en bedoeld is om ter plaatse te functioneren.

Op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming en artikel 2.5 Besluit natuurbescherming is deze activiteit, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen in zijn geheel vrijgesteld van de vergunningplicht (en hoeft hiervoor geen Aeriusberekening te worden gemaakt).

Literatuurlijst

- Archeologisch onderzoek Hancate (Sweco, oktober 2021)
- Archeologisch onderzoek Archemermaten (Sweco, augustus 2018)
- Verkennend milieukundig bodemonderzoek Hancate (Sweco, oktober 2021)
- Verkennend milieukundig bodemonderzoek Archemermaten (Sweco, juni 2020)
- Aanvullend asbestonderzoek conform NEN 5707 Archemermaten (Sweco, augustus 2020)
- Natuuronderzoek Hancateweg-Oost Hellendoorn (Sweco, 11-11-2021 Natuuronderzoek Hancateweg-Oost Hellendoorn)
- Voortoets herinrichting Archemermaten (Sweco, februari 2021)
- Notitie bomen vleermuizen verblijfplaatsen Archemermaten (Sweco, augustus 2021)
- Vormvrije M.E.R.- BEOORDELING Archemermaten, (Sweco, november 2021)

Al deze bovenstaande documenten zijn opvraagbaar.

Bijlage B: Ontwerp Archemermaten

WATERSCHAP
vechtstromen

